Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америцї і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XV. Ню Йорк. Четвер, 28-го Марця 1907. Число 13. **Vol. XV. New York, N. Y. Thursday, March 28, 1907. No. 13.**

Entered as second-class matter December 21, 1906 at the post office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америцї.

Розмет за місяць Фебруар 1907.

За померших членів, їх жінок і за случай калїцтва:

Відд. 2. Іван Горощак, умер 14-го Януара 1907 року	1000 дол.
Відд. 96. Іосиф Кміціньский, умер 24 Януара 1907	1000
Відд. 1. Андрей Дарбовский, умер 16-го Януара 1907	1000
Відд. 1. Семан Худинця, умер 27-го Януара 1907	1000
Відд. 33. Дмитро Степчук, умер 7-го Фебруара 1907	500
Відд. 33. Ева Ядвах, жена Осипа, умерла 23-го Новембра 1906	400
Відд. 10. Марія Кузяк, жена Дмитра, умерла 26-го Януара 1907	400
Відд. 19. Марія Беньо, жена Онуфрія, умерла 28-го Януара	400
Відд. 46. Катерина Загора, жена Варнави, умерла 7-го Фебруара 1907	400
Відд. 67. Катерина Солян, жена Михаїла, умерла 12-го Фебруара 1907	400
Разом	6500.00
Платня головних урядників за Фебр.	155.00
Адміністрація „Союза“ за Фебр.	83.83
Весь розхід виносить	6738.83

Розмет платить 7.144 членів записаних на цїле посмертне і 631 членів записаних на пів посмертного.

Крім того кождий член платить за орган „Союза“ по 10 центів, на Фонд Резервовий по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центї, на Фонд Бідних по 1 цнт.

Разом платить: член на цїле посмертне $1.05 цнт. а на половину посмертного 60 цнт.

К. Кирчів, предсїдатель. *С. Ядловский*, секретар.
А. Шаршонь, касїер.

НОВИНКИ.

КАЛЄНДАР.

Марець.

28	Ч.	Агапія
29	П.	Савина і Юл.
30	С.	Алексія чол. Б.
31	Н.	2 пост. Кирила
1	П.	Цьвіт. Хр. і Дарії
2	В.	Лазарета
3	С.	Якова іспов.

Ділимось незвичайно радісною новинкою з читачами „Свободи“, що в росийскій Думі посли українські заходять ся коло скорого видаваня української часописи для українского народа. Вага такої газети незвичайно велика. „Рада“ доносить, що посол від поділя о. Гриневич як щирий Українець і поступовий чоловік головно працює в Думі між нашими мужиками і відчиняє незрячим очи, відводячи їх від реакцийних партій на ліву сторону. Квестія українського клюбу в Думі вже певдовзї буде відома всьому народови українському.

Ученики учительского семинара у Віннїпеґу задумали відсьвяткувати память нашого незабутнього ґенія Т. Г. Шевченка устроенем конценту в его честь.

Концерт відбудесь дня 30-го Марця с. р. в гали „Науч. Тов. ім. Т. Гр. Шевченка“, яку товариство відступило даром для відсьвяткованя сего вечера.

Вступ вільний, тому і надіємось, що галя буде переповнена гістьми.

Комітет.

З Дерефіт, Н. Й. доносять про оден випадок, який скоїв ся з причини неосторожности наших людий. Трьох з них взяли собі стрільбу і почали стріляти до цїли. Оден наладував стрільбу і подав другому. Сей знова неосторожно потягнув за курок, вистрілив другому в лице і застрілив його на місци. Поліція арештувала обох і замкнула до Іванової хати. Застрілений звав ся Внїчік, а „мисливий“ А. Ватрах.

Леґіслятура стейту пенсильванїйского лагодить оден проект, після якого желїзницям не вільно буде брати більше за особові тікети як 2 цнт. від милї. Надто задумують ті самі наложити на компанії податок углевий. Компанія желїзнича Пенсилвенія Р. Ко. мстить ся за се на населеню в сей спосіб, що занехала всяких улїпшень своїх желїзниць на суму 20 мілїонів долярів.

В виборах до Фінляндского сойму віднесли соц.-демократи велику побіду. Здобули 81 мандатів супроти 47 старофінів, 28 молодофінів і 2 приклонників Швеції.

В Румунії зірвалась тепер страшна заверуха. Румуньскі мужики, приведені господаркою своїх помічиків і їх арендаторів, головно жидів, до крайної нужди, кинулись з звірскою жаждою пімсти на своїх гнобителїв. Всї двори північної Румунії в згарищах. Правительство покликало резерву до помочи, та резервісти в більшій части самі мужики, тому й помочи від них нїякої. Они разом з мужиками нищать паньскі добра. В скрутнім положеню правительство обіцяло мужикам полагодити всї їх кривди і болї, та мужики більше не вірять словам. Ватагами в два тисячі народа, узброєні і з'орґанїзовані по військовому понищили богато менших міст, при тім мордували всякого, хто тільки спирав ся. Найбільше потерпіли жиди, які сотками втїкають за границю. За те властиві виновники сидять собі безпечно в Букаретті. Се великі поміщики так християне як і жиди.

Послїдні вістки подають, що чотири тисячі узброених Румунів машерує проти столицї краю, Букарешту. Проклямовано стан облоги, а власти військові роблять всякі заходи, щоби мужиків задержати по дорозї. Колиб се не вдалось, тодї військо вжие ґранатів.

В Себсеварі (Персія, Азія) вибухнули заворушеня, які спричинили вмішане ся в справу війска російского. Вістка про се обурила дооколичних перских мужиків, які узброївши ся потягли під місто. В борбі забили двох Москалїв, а богато ранили. Звідси і вагал тамтешних Москалїв загрожений.

В Хінах бушуе тепер страшна пошесть — голод В декотрих місцевостях здесперовані Хінцї взяли ся заспокоювати голод мясом своїх ближнїх. Страшний сей випадок страшно затревожив правлячі круги, бож і фонд запомогоивий в сумі пів мілїона таелїв не в силї десятій части помочи. І хоч пороблено великі замовленя збіжа в Америцї і прочих частях сьвіта, все розбиваеть ся о недостачу гроша.

М. Победоносцев, бувший ґенеральний прокуратор сьвятійшого Синода і голова росийскої православної церкви помер 23-го марта о 7 ій год. вечером. Покійник був головним лідером реакції і деспотизма, а страшним ворогом всякої просьвіти і свободи. Він був власне невідступним дорадником царя, доки вкінци його бувші приятелї не скинули його з так важного становища. Послїдні часи переживав покійник в забутю і в апатії до всего. Родив ся 1827 р. Похорон його відбув ся 26-го марта. Великий князь Михайло заступав царя; було присутних кількох міністрів і високих урядників. Реакційні посли Думи вислали своїх делеґатів. Пів швадрону козаків їхало на чолї походу. Похорон його був заразом символічним похороном реакції і безправя.

Петербурґ. Двірські сфери є того погляду, що розвязане Думи було би небезпечним і тому узнають вони конечним окупити дальше спокійне поведене Думи якимись уступками.

Першою точкою дневного порядку є проект закона о особистій ненарушимости. В тій справі Дума буде розсмотрювати два проекти: оден виготовлений ще першою Думою, а другий предложений тепер правительством. Цїлий проект закона буде обіймати 5 рефератів (загальний реферат, о полїцийнім арештованю, о судовій ревізиї, о ненарушимости чужоземців і о відвічальности урядників).

„Сегодня“ доносить, що Дума в сій сесиї буде радити о автономії польского королївства. Рішаючі сфери годять ся на автономію. Аґрарні справи будуть в огляду на те вилучені з аґрарної дискусиї в Думі і передані компетенциї варшавського ґенерал-ґубернатора.

Столипін розіслав до ґенерал-ґубернаторів обіжник, котрий поручае їм, щоби не допускали, щоби хлопи ухвалювали адреси до Думи.

Соціяльні демократи знов поставили в суботу внесене в справі амнестиї мимо того, що недавно відступили були від сего і що сему внесеню противили ся всї сторонництва.

Посли з партиї „істинно-русских“ людей вибрані з минської ґубернії заходять ся з'орґанїзувати в Думі ново, конституцийно-центральне сторонництво і рішучо відступають від правиці.

Синод рішив заборонити сьвященикови Петрову виконувати посольський мандат до думи.

На 5 вибраних секретарів до думи є 2 кадети а 3 соціялїсти. Дума приняла реґулямін і приступила до верифікациї виборів.

— Нужда в Росії. В рязанській ґубернії вибух голодовий тиф. Селянки продають навіть коси, щоб виживити родини. В татарських селах продають дівчата по ціні бо до 120 рублів.

— Страйк вікариів. Із Станиславова доносять, що сьвященики, які сповняють обовязки вікариів при тамошній польскій парохії, устроіли від кількох днів страйк, домагаючись зміни условин своїх занять. Польский парох був по тій причині приневолений взяти до помочи ксьондзів емеритів і добровільних охотників.

— Заборона куреня тютюну. Данський парлямент ухвалив закон, яким заборонено курити тютюн в публичних місцях молодим людям понизше 16 літ. Грошеві кари накладає закон на тих, що дають або продають тютюн дітям.

— Петербурґ. Синод осудив поміщувані в часописях видаваних попами статї, взиваючі Росиян до кервавого самосуду над „буктівниками“. Ходить тут о почаївські ґазети. Одного з редакторів вже навіть відправлено.

— Льондон. В палаті послів п. Дікензон вніс друге читане білю, признаючого жінкам виборче право. Президент міністрів Кампбель Банерман заявив, що правительство полишає палаті рішенє в тій справі, однак само є за тим, щоби приняти біль, бо виключенє жінок від виборчого права не є оправдане і не є полїтично слушне. Та в дискусії виринула ріжниця гадок між поодинокими сторонництвами так, що годї було дійти до порозуміня, внаслїдок чого відложено дискусию на необмежений час. Загально думають, що правительство не дасть вже нагоди до другої дискусиї над сим білем.

Для арештованих руских студентів у Львові:

1). На руки п. Ів. Трача в Тейлор, Па., зложили жертви слїдуючі:

Федь Яремко, 2 дол., по 1 дол.: В. Крайківский, І. Трач, Й. Сенюк, (стар.), К. Сенюк, Й. Сенюк, П. Головчак, Г. Семчишин, А. Головчак, Д. Іванців, А. Древецкий, по 50 цнт.: С. Сенюк, О. Курилів, Н. Кулилів, Н. Терпливец, М. Марущак, М. Антонів, Й. Монастирский, І. Кравчишин, М. Макарів, Й. Андріїв, І. Отрок, П. Куйбіда, Е. Головчак. В. Воробець 40 цнт. О. Пилипчук 30 цнт. По 25 цнт.: О. Мельник, Ю. Федорів, М. Клос, І. Терпливець, Г. Дранута, Л. Головчак, О. Почтар, І. Катеринюк, А. Александер, П. Мельник, Р. Молодечин, Н. Куйбіда, Д. Драґун, С. Михайлишин, Н. Іванкевич, П. Обаль, Ю. Крайківский, О. Крайківский, А. Тремко, П. Скрут, І. Головчак, А. Головчак, О. Головчак, П. Скоцень. Разом $25.20

І. Трач.

2). Зложили на руки Гр. Беґара Нанаімо, Б. К. Канада, слїдучі: Гр. Беґар 1 дол., Мих. Стечишин, 1 дол., Мих. Мороз, 50 цнт., Гар. Дегодь 50 цнт. Разом $3.00.

3). При мітингу Бр. сьв. О. Николая в Каліфорнія, Па. зложили дня 17-го мар. слїдуючі особи:

По 50 цнт.: Данило Кіра, Николай Бибель, Ігнатій Бандровский, Костан. Роґовский, Луць Біляк, Мих. Мельник. По 25 цнт.: Мих. Голубка, Юр. Дьорка, Вас. Бабич, Теод. Чунчяк. Разом $4.00.

4). Карнеґі, Па. В часї акафісту зложили: по 1 дол.: Антоний Астряб, Іван Клїнош, Іван Зарічняк, Матій Гавроньский, Василь Заґурский, Макарий Симочко, Іван Спящак, Микола Мілько, Стефан Скремский, Андрий Мічак, Михаїл Телеп, Ів. Зажиньский, Томаш Гольман, Дмитро Федочко, Матій Варходяк і Михаїл Тиман, инші меньшими датками $15.45. Раз. $31.45

5). Джерзі Сити, Н. Дж. Стефан Милянович, 1 дол.

6). В Кромптон, Р. Айл. зібрав М. Стельмах секретар Союза відділ 73. $12.05.

7). На студентів жертвували на руки п. М. Петровского в Desloge, Mo. слідуючі:

М. Петровский 2 дол., Гринь Колосович 1 дол. По 50 цнт.: Анна Петровска, Павло Коваль, Дмитро Гук, Дмитро Андрійовский, Михайло Пашко, Ів. Бейба, Микола Дмитруш, Михайло Шимічек, Іван Пик. По 25 цнт.: Блажко Петровский, Іван Сопко, Михайло Щупляк, Іван Семко, Дмитро Коваль, Іван Коваль, Йосиф Гозияш, Мих. Демко, Стефан Гармич, Василь Бартіш, Микола Синишин, Василь Іваско, Василь Сопко, Василь Паращак, Іван Курдяк, Гринь Андибур, Franc Szczesny, Wawrzyniec Buczek, Стефан Гук, Василь Мамут, Петро Шрамяк, Мих. Коваль, Андрусь Совяк, Іван Момит. Василь Совяк, Андрусь Хомин, Петро Смола, Микола Хомин, Стефан Хомин 20 цнт. Разом $15.10.

8) Микола Кисільовский, Нюйорк, Н. Й. 1 дол.

9) Данило Лизун, Нутана, Саск. Канада, 1 дол.

10) Петро Галайда, Коборґ, Па. 1 дол.

11) На хрестинах у п. Андрія Сандовича зібрав п. К. Кирчів $6.50

12) На руки п. А. Русинка зложили в Лорейн, О. слідуючі:

А. Русинко 1 дол.; по 50 цнт.: Ів. Возняк, Ів. Шургот, Ів. Пішко; по 25 цнт.: Анд. Униско, Вартоломей Униско; Андр. Доскоч 30 цнт.; А. Возняк 25 цнт. Разом $3.55

13) Зложили на руки п. А. Гречуха в Бруклині, Н. Й. слідуючі:

Михайло Микитка $1.25. По 1 дол.: А. Гречух, Микола Микитка, А. Будка, І. Наконечний, М. Ліщиньский, І. Микитка, Текля Гречух, Софія Сабатович, Юстина Вакеря; по 50 цнт.: Марія Носик, Марія Сенів, Максим Левіцкий. Разом $11.75

14) Тео. Дякун, Аксфорд, Н. Дж. 1 дол.

Жертви під чч. 3 і 4, зараховані в попереднім числі.

Сего тижня зложено	82.00
Попередно	520.77
Разом	$602.77

Всім жертводателям сердечне Спаси-біг! Дальші жертви просимо присилати як найскорше, бо справа нагляча.

Редакція „Свободи“.

СЛИ хочете післати до старого краю красно друкований лист, купіть собі машинку до друкованя в рускими буквами; ціна тілько $7.50. Адрес:

Aniela Orzech,
1071 Franklin Ave., New York.

Пошукую

своєго брата Івана Савіцкого, родом в Поточиск, пов. Городеньского в Галичини. Тому 6 літ як виїхав до Америки; хто би о нім знав або він сам зволить заголосити ся на адресу:

Semen Woloszczuk,
P. O. West Fort William Ont. Canada.

I 49

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Максим Горкий.

Жовнїри.

Понуро лягла над містом студена, глуха темрява й тиша. Не видко нї зір нї неба. Лиш темінь непроглядна стоїть мов нежива, мов чигає на що. Легіські, тонїські снїжинки кружать звільна, тихо в повітрі та боють ся падати на темні плити пустих вулиць. Студено... Ніч повна гнетучої трівоги. В пронятій студїню тиші й темряві безвучно тріпочесь щось незриме, оком недосяжне й лоскоче серце ледяними шпильками.

Весь день греміли пушки в містї, ручницї тріскотїли, по вулицях валяли ся трупи а смерть жадно наслухувала на стони ранених.

Серед невеличкої площі, де дві вулички перехрещують ся, горить костир. Чотирьох жовнїрів стоїть край нього недвижно, мов сїре каміне. Дріжучий відблиск повзе їхнїми шинелями, граєть ся з їхнїми лицями. Всї чотири стати мов би дрожали судорожно й у взаїмній мовчанцї, з дивно скривленими лицями, щось оповідали собі. Полумінь іскрить ся на штиках і спливає металем, як кров. Гострі сталеві пруги вють ся й стрімлять горі білим та рожевим промінем.

Один із жовнїрів, малий, дзюбатий, широконосний, з малими, безбровими очима, поправляє штиком полїна й каже тихо, не підводячи голови:

— Студено...

Синїй, теплий дим кидаєсь гризко в вічі. Високий, тонкий чоловік, кругловидий, з ручницею під пахою, з руками в рукавах йде повагом від костиря. Кріпкий, румяний, рудовусий жовнїр гонить рукою дим від очий та завважує хрипким голосом:

— Ось тутечки розжаритиб штика тай в черево кому...

Вже сильно студено — одвічає тихо дзюбатий тай опускає голову. Ниньки знов сила народу вибили ми! — скликає нараз тихо й отвирає губи до усьмішки. А ще тихійше, протягом каже: — А...а...яй!...

Четвертий жовнїр, худий, з вистаючими лицївками, глядить недвижно в багате. Сумно сипить дерево. Десь в далї озиваєсь дивний голос-стон. Рудий з дзюбатим дають позір і глядять в темінь. Нараз жовнїр з вистаючими лицївками сьвірконув очима й почав тихо, скоро:

— Вчера в нашій компанїї стрінув жовнїр з Пензи хлїбороба... Хлїбороб казав: В нас теж заворушене... Селяне палять добра. Себ то вони кажуть поміщикам: Вже добре! Знаємо вас! Ви пили нашу кров, теперки шезайте — ая! Земля не ваша, земля божа. Вона значить тих, що самі вміють на нїй робити — хлїборобська вона! Забирайте ся, кажуть, а нї то спалимо все. Там...

— Так не йде! — каже рудий хрипко й здвигає вусами. — Власть не позваляє на се...

— Розумієсь — каже дзюбатий протягом і позїхаючи втвирає губу повну дрібних, густих зубів.

— Що то тепер не дїєсь? — питає жовнїр з вистаючими лицївками й вдививши ся в огонь сам одвічає: Жите руйнуєсь!...

— В темряві виднїє стать четвертого жовнїра. Він великими кругами обходить варту, як великий сїрий ястріб.

— Селянин мусить бунтуватись... Пес він чи що? — тягне рудий придушеним хрипким голосом — Він гине з голоду...

— Певно — каже дзюбатий жовнїр.

Рудий глядить гостро й говорить навчаючо:

— Доки міг видержати, жив тихо! Та як вже помочі нїзвідки? Тодї людину збіс бере. Хлїбороба розумію.

— Так, зовсїм природно; — скликає дзюбатий півголосом і його лице радісно віддуваєть ся. — Так всї кажуть: Один на землї робітник-хлїбороб... се повідають і ті, що тут роблять заворушеня.

Рудий стукає кольбою об землю й питає строго:

— Та по що міщане бунтують ся?

— Сї, без сумнїву, зноровились. — Кілько мук мусить кожен з нас перенести за них. Кілько голоду, стужі...

— Тай гріху — впадає костистолиций жовнїр в бесїду дзюбатого.

А сей бе кольбою в такт своїх слів та говорить рішучо, шорстко:

— Іх усїх мусить ся вигубити... каже зовсїм слушно наш командир. Одних позбивати, а других на Сибір... Там жий, песїй сину, там маєш снїг і більш нїщо — він закидає ручницю на рамя і йде певним кроком до ватри.

Жовнїр з костистим лицем говорить розважно, всьміхаючись:

— Колиб усїх панів... десь позбутись... булаб чи мала полекша народови.

Він говорить і здержуєсь, стрясає раменами з стужі. Глядить круг себе й каже дивно придушеним голосом:

— Студено. Зовнї палить а внутр морозить. І серце дрожить.

— То ходи — каже рудий й тупоче ногами. — Диви, Яковлїв теж ходить.

Костистолиций жовнїр глядить на Яковлева й примічає з тихим зітхненем:

— Прикро йому.

— Зза крамаря? — питає дзюбатий.

— Ага — відказує тихо костистолиций. — Вони краяни, з одного округа. Яковлевові листи з його села ішли до крамаря. А він мав небогу... Яковлїв казав: Як вислужу, візьму її.. А теперки там...

— Тут нїщо не вдїєш — сказав рудий і пристанув. Дзюбатий здвигає раменами й твердить сильним високим голосом:

— Жовнїр обовязаний збивати ворогів... на се присягав!

В тиші лунають мірні кроки Яковлева. Він невтомно кружить у темряві. То наближаєсь до ватри, то знов вникає. Коли гомонять проймаючі, гострі слова дзюбатого — втихає нараз гомін кроків.

— В тебе за мягке серце, Семене! — замічає дзюбатий жовнїр.

— Коби хоч крамар був бунтував ся.. одвічає Семен.

Нараз зовсїм недалечко роздаєть ся сухий, короткий гук, мов вистріл. Жовнїри знимають ручницї й сильним поривом ловлять за студені дула. Яковлїв іде повагом до огню, глядить мигом на веїх і бурмоче:

— Двері заскрипіли, або вивіска — Поправляє ногою головнї й прикучнює край багатя.

— Малів — каже рудий приказуючо — йди по дрова. Тамки — показує рукою в темінь — край буди є скринки. Дзюбатий жовнїр закидає ручницю на рамена й іде.

Семен стрясає з зимна раменами і з сумною усьмішкою в очах глядить рудому в лице, а відтак починає монотонно говорити, мовби хотїв казку казати:

— Як я так іду, бачу лежить вона край лїхтарнї, вхопилась рукою за стовп і обняла його... лиця такі білі... і очі отверті...

— Тепер його кобза розходить ся... бурмоче дражливо рудий.

Семен глядить на жар, блимає очима й говорить:

— Милі очі... мусїла мати коло 20 лїт, се видно...

— Ти вже оповідав сю подію — кликнув рудий з докором — пощо наново ятрити рани.

Семен глядить йому в лице й усьміхаєть ся:

— Може пани її післали — каже, мовби хотїв його змякчити.

— А нас шлють пани! Чиж ми що винні — бурмотїв гнївно рудий — Йди, кажуть, стріляй, коли присяг. Вони всї однакові — він страшно клене. — Всї вганяють народом. І ще раз роздають ся дикі слова проклону.

Яковлїв підносить зір, всьміхаєсь, глядить рудому в лице й нараз питає вважно, наголошуючи кожен склад:

— Що се жовнїр?

В темряві роздає ся дичний тріскіт і скрипіт.

— Напружаєсь Малів драбуга — каже рудий рушаючи вусами — Гарний жовнїр! Колиб начальник велїв зжерти живе дитя, здїлав би се...

— А ти? — питає Яковлїв.

Рудий кинув на него зором; переступив з ноги на ногу й каже:

— Брате, мій час в серпнї кінчить ся.

— Все байдуже — каже Яковлїв щирячи зуби — Колиб начальник завтра велїв, ти з'їв би дитя, ще й власне... Що се жовнїр?

Сьміє сь сухо. Рудий глядить на нього, бе кольбою об плити, нараз обертає голову довкола й кличе в темряву:

— Малів, скорійш!

— Свинтюх Малів — починає Семен півголосом — Якосьточки, як ми стріляли бунтівників, все мірив в черево. Я кажу: Малів, пощо гидити? В ноги стріляй! А він каже: Яж все тільки студентів стріляю!...

Яковлїв зриваєсь нараз, глядить недвижним зором рудому в очи, мов би його очи погасли й починає тяжко:

— Жовнїр се лайдак... дика зьвірюка... мугир безсовісний!

Рудий спускає вуси й брови й вузкими очима глядить на Яковлева. Семен отвирає губу і моргає боязко.

— Жовнїр се нищитель — цїдить Яковлїв крізь зуби й розходить ся в грубих, простацьких проклонах.

— Як ти се думаєш — питає гостро рудий.

— Михайле Овсїїчу, ми не чули всїх тих слів! — каже Семен благальним тоном... Ти з горя Яковлїв говориш! Ая.

Яковлїв простує ся, стає против товаришів. Знов сильно стискає губи. Лиш ніздрі дрожуть.

— Як Малів про твою говорінку дізнаєсь і все донесе начальству — ти пропав, Яковлїв, так! — переконує рудий.

— Ти донесеш — твердить Яковлїв сильно, вперто й люто.

— Я відаю, що я собі винен — каже рудий огризливо. Що менї до того. Я своє дослужу й лїтом у запасні.

— Всї ми пропащі — каже Яковлїв півголосом та переконуючо. Що тобі дядько казав?

— Лиши, Яковлїв — просить Семен. — Що тобі до того. Колиб навіть дядько...

— „Ти вбійник!" — казав він.

— А ти? — питає рудий і вдруге клине.

Іх суперечка завзятїйшає, вони й плюють один другому в лице. Іх вривані слова аж пінять злістю.

Один хоробливо блїдий дрожить на всїм тїлї, другий їжить грізно вуси, надуває повні лиця й сапить.

— Малів біжить — каже наляканий Семен — перестаньте Христа ради!

Рівночасно лунає з темряви розпучний крик Малова:

— Михайле Овсїїчу! вітвирають лавки!

— Стій — приказує рудий — спокійсь! — й починає на все горло кричати:

— Вікна позамикати, гей, бо стріляємо!

З темряви вибігає Малів. Скулений, ручниця долї, говорить бездушно, скоро:

— Я хотїв бач... просто дрова... В тім отвирає ся вікно. Чую: бачиш того, пускай! Нїби, щоб до мене стріляти.

— Іх правда — каже Яковлїв глухо.

— Ех, ви кляті собаки, я вас...

Малів поривае скоро ручницю на рамя, роздає ся глухий тріскіт — раз, два...

Лице жовнїра блїде, ручниця дрожить в руках, а штик поре повітре.

Рудий теж кладе ручницю. Наслухує і стоїть здеревілий.

— Що за лайдак! — каже Яковлїв тихо — справляючи ударом руки дуло в гору. Паде ще один стріл. Рудий скоро спускає ручницю, стрясає Маловим і ловить його за рамя:

— Слухай!

— Малів колише ся на ногах, а коли бачить, що товариші заховують ся спокійно, стає заклопотаний тай каже:

— Се нарід! На православну людину... на жовнїра престола й вітчини... з вікна стріляти... ге?

— Трусе, ти уявив собі! — каже роздражнений рудий.

Малів обертаєсь і махає рукою:

— Я нїщо не уявляв собі!.. І я не трус!.. Хтож має охоту вмирати — бурмоче довбаючи пальцем коло замку ручницї.

— Ви самі себе боїте ся — каже Яковлїв усьміхаючись.

Мовчуть. Всї чотири споглядають на червоно жевріючу купу жару, що в їхнїх ніг...

Звідусїль тиснуть камінні мури й давить люта, на щось страшне чигаюча тишина.

— Гей, каже рудий — чиж менї самому йти по дрова? Яковлїв рушай!

Яковлїв мовчки передає ручницю Семенови й іде повагом. Малів глядить за ним, гладить лївицею дуло і каже поправляючи шапку:

— Сам, розумієть ся, всего не притащить. Я там цїлїську буду розніс! Далебі!

Семен кашляє і каже:

— Михайле Овсїїчу, бачить се все Бог? Чи може відвернув ся?

Рудий гладить довго свої вуси, відтак одвічає глухо, з переконанем:

— Бог мусить все бачити... се його обовязок... Та Яковлїв без дїла се робить... без причини мене обиджати. Чиж я гірший від других, га?

Знов тонуть в мовчанцї, темряві тріщать і ломлють ся дошки й падуть на землю. Семен підводить голову і глядить горі, в небо, в чорне, студене, цїле в власти темряви... Семен зітхає й каже:

— Але може не має Бога?

Рудий кидаєсь на него важким зором й кричить:

— Мовчи!

І починає чоботом згортати погаслі головнї до купи. Та скоро кидає, се не покінчене, оглядає ся й каже хрипко, зводячи вусами:

— Ходить о се, чи я людина, чи нї? О се ходить... що йно тодї...

Він змовкає, кусає вуси і тре сильно бороду.

Семен глядить на нього, спускає очі й говорить уважно, тихо, але вперто:

— А прецїнь кажуть инші, що не має...

Рудий не відповідає.

Стає все студенїйше. Снїг ущухає. В далї дрожить дивний звук, непонятний, як тїнь.

Переклав А. Лотоцький.

10 долярів нагороди!

Два молоді інтелїґентні Русини, купцї з прадїда, посїдаючі практику европейску і американьску, з язиком руским, польским, ческим, нїмецким і англїйским, хотїлиби в відповіднїй місцевости або влейзі між своїми отворити Ґросерню і Бучерню. Єслиби хто знав на се добре місце нехай опише все докладно, а котра місцевість покаже ся найвідповіднїйша, той дістане 10 долярів нагороди.

E. Zbudowski, 527 Lexington Ave., New York, N. Y.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Дописи.

З Вінніпегу, Канада.

Заходами Української Вільнодумної Федерації відіграно остаточно в суботу 16. Марта славнозвісну драму Григорія Квітка Основяненка „Щира Любов“ у галї Тов. ім. Т. Шевченка. Та кілько се коштувало труду? Шанібні звірятка в партії Головацького старали ся за всяку ціну не допустити до представленя. Передовсїм пустили поголоску, що представленя зовсім не буде, відтак взяли ся вдирати наші оголошеня, опісля розголосили, що ми даємо представлене на власний профіт а остаточно хотїли нас змусити, аби ми просили о асистенцію поліції при отворюваню галї. Лиш трафом уникнуло ся серіознїйших скандалів. Все-ж таки галя була повна і з ентузіязму та сердечного аплявзу публїки мусить ся заключати, що представлене випало краще над [всяке сподіване. Годить ся однакож замітити, що і на представленю Головаччина старала ся зробити галабурду, розуміє ся, без усьпіху, а quasi—premier—а пане—Бернацького виводили аж два рази за ковнїр із галї, бо не хотїв заплатити тікету. Аби то польська шляхта все доходила до таких гонорів межи Українцами...

Чистого доходу з представленя було около $30. Вжие ся їх на фонд видавничий.

М. С.

У неділю 17. с. м. гієни, шакалї і иньші подібні звірята, що творять славетний „виділ“ Тов. ім. Т. Шевченка, у великій тайнї, в запаху кльозетів за галею Товариства радили велику і важную раду. Радили і врадили (хоть до сего права не мають) виключити з Товариства мене за те, що відважив ся у „Свободї“ критикувати господарку Головацького та его аналфабетів в просьвітнім товаристві, і тов. Ферлея за те, що приняв посаду учителя української мови в урядовій семинарії учительскій в Виннїпеґу. „Радуйте ся убогії духом“!...

Після розуміня здеґенерованих нащадків галицько-польської культури чоловікови, що належить до Товариства не вільно говорити того, що думає, лиш те, що прикаже „виділ“; не вільно говорити з ким уродно, лиш з тим, з ким говорити дозволить „виділ“; не вільно вибрати собі занята, хотьби й найпочеснїйшого, коли не дозволить на те „виділ“; не вільно й думати так, як „виділови“ не подобає ся. Інакше виелїмінують...

І якраз за такі „провини“ песиголовці нас елїмінували-б. Я написав до „Свободи“ незаперечні і незбиті факти, що кидали на „виділ“ неприємне для него сьвітло. В очах „виділу“ се гріх, бо „виділ“ хотїв би, аби про него писати лиш гарно, хотьби і незгідно з правдою! На вічу в справі арештованя львівських академіків я мав відвагу піднести і те, що польський соціялїстичний Głos та радний львівський Гудец виступали против українських студентів. В очах Бернацького і—Головацького се злочин! А навіть се почислено менї за злочин, що десь там Бернацький мав бачити, що я у стріткарі одного разу говорив з—Анґлійцем і хоть він Анґлійця того не знав і незнає і не чув, про що ми говорили, так догадує ся, що ми мусїли змовляти ся для розбитя товариства! Бо „Вернацький вже чотири роки в Канадї, а ще нї разу не говорив з Англійцем у стріткарі“... Що-ж до Ферлея, то арґумент ще простїйший. Як до робітничого товариства може належати учитель зі школи, яку удержує правительство консервативне?... І хоть стріляй до них? Ба вони ще й бити ся хочуть.

Певна річ, що таких деспотичних запоряджень нїхто не признає і тому, аби вже раз зробити конець всьому безголовлю, скликує ся на день 14. цьвітня с. р. загальні збори всїх тих, що давали грошї на купно дому Товариства, а хто на збори не може лично явити ся, той повинен дати комусь иньшому свое повномочіе, комусь, що зможе бути на зборах. Тому позір!

Мир. Стечишин.

З Бофало, Н. Й.

Як було заповіджено відбулось вже торжество посьвяченя каменя угольного під нову церков сьв. Івана Крестителя на Норт Бофало в неділю сиропустну дня 17-го марта.

По Службі Божій в гали під ч. 1920 Найеґара Ст. уставились в ряди присутні братства, а іменно: запрошене братство сьв. О. Николая з Іст Бофало з прапорами, місцеві брацтва: сьв. Івана Крестителя, Заокеаньска Україна і з прапорами на чолї удались до нової церкви на улицю Джермейн Ст. Тут підписали памятну грамоту місцевий сьвященик, потім комітет, як також головні урядники присутних брацтв. Коло церкви зібрали ся численно місцеві парафіяне а також і товпа цїкавих.

Дійствуючий сьвященик о. Ів. Велигорский в сїм часї прочитав зібраним пропамятну грамоту, на котрій списана есть історія церкви, вложив тую до склянної пушки а пушку в отвір каменя а мулярі зараз зацементували і положили камінь на свое місце. По закінченю сьвященодійствія вніс парох звичайні многолїтствія, подякував запрошеним гостям, почім вірні розійшлись в веселою вісткою, що Великдень будуть сьвяткувати вже в новій церкві.

Парафіянин.

З Пітсбурґ, Па.

Поміж американьскими Русинами в послїдних роках став дуже живим клич: Закладаймо читальнї! Гарний се клич, нїхто сему не заперечить, лиш річ в тім, аби його добре зрозуміти. На жаль досьвід власний і дописи в „Свободї“ сьвідчать о тім, що много людий цїлком хибно понимає значіне читальнї. Ім розходить ся лише о те, щоби заложити читальню, а більше про неї не дбають. Їх робота на тім полягає, що означеного дня шумно, з великим криком скличуть людий на отворене читальнї, назвуть тоту читальню іменем якогось славного Русина, відтак дадуть себе вибрати у видїл, і щасливі, що доконали великого патріотичного дїла, розійдуть ся до дому, аби там написати допись до „Свободи“ і похвалити себе самих за велике дїло.

Читаючи рїжні дописи в „Свободї“ про отворене читалень, я все знав наперед, що така читальня, котру шумно вітворили, по тихонько щезне. Не хочу вичисляти тих читалень, они суть кождому звісні, а передовсїм тим, котрі провинились.

Без сумнїву пітсбурскі Русини, закладаючи свою читальню, знали на перед, що прийдесь їм тяжко боротись з темнотою та неприхильностію многих несьвідомих і в тій борбі так довго не уставали, доки не віднесли повної побіди. Читальня ведена енерґічними, повними посьвяти одиницями скоро розвинула ся і зросла не тілько в члени, але також в сьвідомість і нині безперечно належить до найлїпше з'організованих читалень в Америцї. Кому приписати заслугу того, годї вказати одну одиницю, я думаю, що найбільше до розвою читальнї причинила ся едність духа і жалоба просьвіти поміж членами. Пан Костюк дїйсний орґанїзатор і душа читальнї не доконав би того дїла, якби не прихильність парохіян, церковних урядників і других тихих а ревних патріотів. Всьо то вложило ся гарно і в гармонії, робота з кождим днем йде на перед і кождому любо дивити ся, як американьска Русь-Україна живе живим житем.

Дїяльність пітсбурской України-Руси проявляе ся в рїжнородний спосіб. Одні вчать ся читати і писати по руски, другі читають книжки та часописи, инші вчать ся сьпіву — приготовлюють ся до представленя або концерту, а майже всї ходять до вечірної школи, де вчать ся по анґлїйски. Дїяльність читальнї, як кождий бачить, богата і хосенна.

В нинїшній дописи хочу пару слів сказати про послїдне представлене читальнї, иншим разом напишу про другі річи.

Аматорский кружок читальнї виставив дня 10-го марта штуку Стефана Макара „Американьский Шляхтих“ при співучасти хору читальняного.

Перед очами публики, котра битком заповнила простору галю, пересував ся акт за актом повний житя і гумору. Аматори грали бездоганно, дали доказ, що уміють поводити ся на сценї, що доперва в Америцї можуть показати свої здібности, котрих відмавляе їм ворожа польска нація в Галичинї. Годї сказати, котра з жінок грала лїпше, бо всї грали добре. Марія Стефанович яко Євка, Марія Кут Кульчицка в ролї Марусї, Магдалина Білик в ролї Анни і Каролїна Бандровска яко Зузя всїм присутним зарівно подобали ся. Так само в ролях мужеских панове Горощак, Демида, Чурило, Прокопик, Ґрошко, Сейка, Лазенґа і Попіль знали свої ролї добре, поводили ся на сценї свобідно і робили на присутних приемне враженє.

Се представлене дало наглядний доказ, що кружок аматорский значно лїпше грав як послїдного разу, так що годї справдї з найти які похибки. Одним словом всї грали дуже добре, недописала лиш характеризація поодиноких осіб. І на се повинні аматори другим разом більше звернути увагу.

А вже хор сьпівав дуже гарно, сьпівали пісні нові і мельодийні. Слїдно було у виконаню старанність і роботу дириґента п. Костюка, котрий і сам відсьпівав своїм гарним голосом вічно гарну композицію Матюка „Цьвітка дрібная“.

Торжественний вечір закінчив о. Стефанович короткою промовою і цїла галя залунала могутнїм „Не пора“!

З великим вдоволенем вертав я і певно всї, що були на представленю, домів і подумав собі: Таких пядесять читалень як будемо мати, то доля в наших руках. Але прийшло менї на гадку, що на цїлу Америку е лише оден о. Стефанович, котрий мав щасте дібрати собі добрих робітників як Костюка.

Анин.

З Провіденс, Р. Йл.

Збираючи жертви на наших арештованих студентів у Львові, я мав таку маленьку пригоду. Зайшов до одного Русина, та не тільки, що не дістав нїчого, а ще дістав добру відправу. Чоловік правда був якийсь хорий, та я й не жадав би був нїчого від него. На нарікане його я йому скажу, що він знав добре про Р. Н. С. і його вина, що тепер нїхто не поратуе його. А що бідний чоловяга вчепив ся і наших академиків, то я йому і не дивую ся. Сарака темний, тай нїяк не розбере що ті молоді борцї наші готові і головою наложити за права нашого народу.

Всїм тим, що жертвували на наших арештованих студентів, складаю велику подяку. Мушу признати се, що кождий з них радо і щиро давав свою лепту.

Ось їх імена: по 1 дол.: Н. Стельмах, Ст. Музика, Гр. Болюх, Ф. Темошек, В. Данилів, В. Бездух, М. Пекна, О. Заходнїк; по 50 цнт.: Т. Наконечний, П. Гунька, С. Сопків І. Лех, Ів. Мулявишин,,; по 30 ц. Мария Чернїковска,; по 25 цнт.: Анна Пелюх, М. Андриц. А. Чепіль, Т. Лебідь, Ів. Глива. Разом $12.50. З того 15 ц. на моніордер, коверту і марку. Відослав до Свободи готівки $11.90.

З поважанем

Н. Стельмах.

З Мікаду, Па.

Дня 18. Марта лучило ся тут нещасте. Оден Русин Іван Дудич родом з Волівця пов. Горлицї ходив діставши пейду по пиво. Вертаючи з пивом упав до скрипи 150 стіп в долину і вже більше пива не пив і пити не буде. Зломив собі руку на три части а голову розбив о шини. Вечером помер в шпитали в Газлетон. Чоловік сей вже пять років в Америцї, тай нїчого не придбав собі так, що нїхто і в хату не хотїв приняти. Не належав до жадної орґанїзації. Ми мусїли складатись по 25 ц. Бувало прийде до него колектор церковний, а він йому говорить. що не думає бути довше на тім плейзї. Коли його питати чому не запишить ся до якого товариства, то він відповідав, що він належить на другім плейзї. Такі то ще е люди. Жалують квадра, а нераз доляр,, два і більше на годину процендрять на дурницю. Господарі не повинні навіть держати таких на борді, що не належать до нїяких товариств, а то пізнїйше на случай якого нещастя мають великий клопіт.

Поздоровляю сердечно.

Андрій Капітула,
предс. від. 7. Р. Н. С.

З Віндбер, Па.

Дорогі Братя і Сестри!

Многі з вас знають, що в віндберскій околиці на весні і в лїтї 1906 го року наші люди страйкували. Тому много з них поросходило ся на инші плейзи і околиці. Перед страйком наші церкви і товариства ослабли. Длятого наші славяньскі рускі орґанїзації із Віндбер, Па. (Windber, Pa. — Somerset County) сим повідомляють вас, що компанія „Berwind White Coal Mining Co. есть добра і красно обходить ся з робітником, тай дасть роботу нашим руским і славяньским людям, позаяк компанія пізнала наших людий, як людий работящих і добре справуючих ся. Компанія хоче мати тут коло 2000 наших людий самотних, а найменше 400 фамілій.

Платня есть дуже добра, а робота стала. Длятого ми звертаємось до вас, не лишати спосібности забезпечити себе і наші орґанїзації, тай змоги проживати серед своїх добрих людий.

Хто хоче тут дістати роботу, най голосить ся чим скорше до нашого о. духовного: Rev. M. V. Balogh, P. O. Box 126, Windber, Pa. Somerset County.

Віндбер, Па. Марта 17 1907.

Лїкарі вірять в него

По шпиталях і в приватній практиці, в Америці і заграницею, визначні лїкарі уживають

Д-ра Ріхтера Котвичного Пейн Експелеру

як средство на Руматизм, Гостець, Невральгію, Болї грудий і членів.

„Я вживав Дра Ріхтера Котвичного Пейн Експелеру в моїй практиці. Совістно могу сказати, що сей лїк втираний приносив значну полекшу в мускулярним руматизмі, гістци і невральгії.
J. M. Thompson, M. D.
386 Clinton St., Brooklyn, N. Y.

Приготовлений під наглядом лїкаря згідно з острим нїмецким законом.
У всїх аптиках по 25 і 50 центів.
F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York.

В імени наших брацтв і церкви:
Марія Краль предс.,
Марія Петранич, сек., ч. 354 Соединенія.
Николай Цуцик прерс.,
Стефан Мацак секр., віддїл 143 Р. Н. Союза.
Андрей Сабов предс.,
Гр. Макух, секр. ч. 151 Соединенія.
Йоан Гриць предс.,
Йоан Борух секр. ч. 50 Общества.
Павел Пачуба,
Мих. Оцелований,
О. М. В. Балог, тростіси рускої церкви.

З Алентавн, Па.

Ідучи за покликом „Свободи“, щоби подавати до відома загалу, де е яка робота, хочу сказати про відносини заробітків в моїй околици. Я тут вже 3 роки з жінкою. 2 роки був в Нортгемптон, Па. Працював в цементовій фабрицї, а тепер роблю в дротовнї 10 годин і маю $1.40. Тут треба до 30 робітників зараз. Наших людий тут сотки. Робота на день і на нїч як хто схоче, і дуже легка. В Fogelsville, Pa. збудували нову фабрику цементу і можна там дістати роботу. В ночи 12 годин (від 6-ої веч. до 6-ої рано) платять $1.56. а за 10 годин в день $1.25. Штрайку нема. Тікет коштуе з Нью-Йорку $2.50. Мій адрес:

Lukas Chemij,
634 Bryan St.,
Allentown, Pa.

З Форд Віліям, Онт. Кан.

Дорогі Краяне!

Дуже менї впала в очи допись з запитанем о роботи. А що тут з весною буде потреба робітників сила, тим то думаю, не безкористи буде подати дещо про роботу в нашім містї. Робота пічне ся 15-го цьвітня. Робітників буде потреба число неозначене. До виладованя кораблїв, до доріг желїзних, до будови нового порту, до будови елевейтрів і до всякої роботи в містї т. е. мулярів, столярів, теслїв, копальників каналів і всяких иншіх робіт. Плата від $2 до $5. Страйку нема, а як буде, то на тое есть инша робота.

Всї приїхавші можуть ся зголосити до мене по інформації, а можуть ся обійти без мене, только аби мали на пару днів на прожиток і на дорогу.

Здоровлю всїх щиро,

Микола Бабин,
Box 421,
Coal Dock
Fort William, Ont. Can

50

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

"SWOBODA"
(LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 184 Hudson Str., New York, N. Y.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished on application.

„Свобода"
часопись для руского народа в Америці і орган „Р. Н. Союза", виходить що тиждня в Четвер і коштує:
В Америці на 12 місяців $2.00
До старого краю на 12 місяців $2.00
В Америці на 6 місяців $1.00

Українці можуть замовляти „Свободу" через Книгарню „Київської Старини" Безаківська 14, Київ.

Оплачувати газету треба всюди з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експрессовий, або почтовий money order (мові ордер). Money order, то є карточку, котру дістанете від почтаря або агента на експрессовім офісі, пішліть нам, бо без того ми не можем грошей дістати.

Адрес:
„SWOBODA"
184 Hudson St., New York.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби его адрес змінити мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес.

Повідомленє.

Дня 21-го марта відбув ся річний мітинґ спілки „Руский Народний Дім в Америці".

По отворенію зборів обраховано число заступлених уділів особисто і через повновласти та вибрано часового предсідателя і секретара.

Опісля старий уряд відчитав річне справоздане, після якого маеток Н. Д. представляєсь так:

Готівки е $3005.66;
на довгах $3508.75;
залеглий процент $145.50;
процент в банках $40.32;
в Кредитовім Союзі у Львові $130.80;
разом $9841.03.

Товариство винно членам за уділи $8245.00;
Краєвий Союз має виплатити $269.00;
зиск $1327.03;
разом $9841.03.

Тут треба замітити, що деякі позиції в активах не зовсім певні, а в пасивах не всі позиції подані, через що і зиск покажесь меншим.

Після справозданя вибрано 3-членову комісію, яка переглянула книги на місци і признала їх згідними зі справозданем старого уряду.

Остаточний білянс зладить нововибраний уряд.

Вибрано знов нову дирекцію, яка вибрала знов з поміж себе предсідателя, касіера і секретара.

Вивязалась дискусія, в якій обговорювано теперішний стан Н. Дому і его виглядн на будучність, по чім одноголосно було рішенс товариство розвязати а нововибраному урядови поручено занятись сею справою.

Проте ми нововибрані урядники подаємо до відомости всім членам Народного Дому в Америці, аби доки не зберем всіх гроший, не приведемо всего до порядку і не розвяжемось зі стейтом, котрий дав нам чартер — не напастували нас о гроші за шери А або В, бо ми після закона не маємо права їх виплатити. Свій уряд будемо старатись сповнити як найліпше і скоро все буде в порядку, повідомимо вас через часописи та зажадаємо звороту шерів і виплатимо вам гроші.

К. Кирчів, предс.,
С. Ядловский, секр.,
Г. Дзядик, касівр.
Адрес:
Ruthenian Nat'l. Home Ass'n,
Box 60, Jersey City, N. J.

Про українську національну орґанізацію в Америці.

Добродій Мирослав Стечишин піддав гадку у „Свободі" ч. 8 про заложене укр. нац. орґ. в Америці.

Ми підписані болючо відчуваем потребу такої орґанізації, бо кождий з нас видить і чуе се, що ми покинувши рідний край а з ним і своїх рідних, блукаем одиницями мов сироти по широкій Америці. Кождий з нас чогось схилює голову, кождий з нас непевний, кождому з нас чогось не стає. Нема д кому прихилитись, нема чим гордитись. Людям, в котрих церква становить їх ціле духове жите, коли они з'орґанізовані у яке свое брацтво, то по тяжкій праці они загалакують себе і може они суть задоволені. Се їх річ. Але щож ми, котрі живемо одиницями або меншими громадками і хотіливб жити більше сьвітским духовим житем? Ми, котрі так бажали волі, бажали розвиватись, працювати над осьвіченем молодшого брата, ми одиницями есьмо немічні, ми ходимо мов живі трупи. Що хвилі нагадують ся нам слова незабутнього кобзаря Т. Ш.:

Тяжко впасти у кайдани
Умирать в неволі,
А ще тяжше спати, спати
І спати на волі".

Чиж не горе нам, коли ми сьвідомо спимо на воли? Тим більше тепер, коли нас сьвідомих є так велике число, а сьвіжі сили, молоді, нескверні прибувають десятками рік річно.

Се поки що про духове наше житя а тепер ще хоть трошки про наше становище домашне.

Женатий чоловік подумає: Що сталось би із его родиною якби его не стало, або як матери не стане що буде? Ні рідні ні своїх щирих людий нема, а хотьби і були то самі бідаки. Мимоволі насуваєсь відповідь: Childrens' Home. Там підуть діти чи радше забе́руть їх під опіку звичайно анґлійских попів або французских патрів. Ми же знаем, що одна наука е скарб який діти повинні одідичити по своїх родичах, і хвалимось, що ми в Америці і доляри маем, а такої інституції в нас нема. Колиби ми були з'орґанізовані, ми моглибисьмо злучитись в одну велику громаду а тоґди всяка праця булаби можлива. Подібна історія е із самотними. Де він чи она подіесь як знеможіе. Oldmen House чи Poor House. Тай там ще треба бути чужинцем і питане чи приймуть.

Думаєм, що і сему можби зарадити, наколи відчуваючі свое положене платилиб певну суму рік річно коли суть здоровими, а дальше треба глядіти жерел звідки би плили дохода, не уповаючи на вічні колекти. Жертва для чужих, а для себе обовязок. Наша заморска Україна повинна взятись до просьвітних видавництв а дальше старатись провадити ріжні бизнеси межи своїми людьми (заступити теперішних чужих), в чого доходи плиливби до головної каси. Першою задачію булоб заложене орґанізаційної ґазети а другою заложене Business College. Наколиби ми мали своїх вишколених інтеліґентних бавнесістів (не темних мантіїв), тоґди ми здобудемось на бизнеса і придумаем спосіб як увести в жите.

Орґ. моглаби провадити кольонізацію в відповідних провінціях. (Я готов зречись своеї аґенції в користь орґанізації. — Ю. С.)

Ми тяжко працюем а по більшій части і жием громадно а з нас грубі тисячі здирають чужі люде. Не дивниця, що ми бідаки, що в нас нема свої школи, своїх видавництв та своїх інституцій як для дітий так для старших.

Правда, в нас е „Союз", що має свою добру сторону, однак „Союз" не відповідае всім нашим вимогам, які дають ся відчувати. Ми думаем, що кождий чоловік воліб би менше посідати маетку та бути забезпеченим і бути членом одної України на американській земли. Коли ми самі будем тісно звязані, ми будем в силі помочи рідному краеви більше як ми помагаем тепер, „І оживе добра слава, слава України".

Коли би ми здобулись на бизнеса, тоґди знайшлиби роботу богато гонимих інтеліґентів із старого краю, котрі булиби сьвітилом нашого народу, а не як тепер діесь, що богато наших підучених людей, шукаючи „легкого" хліба ідуть на услуги капіталістичних партій та ріжних релігій. Все ради доляра, і на диво всі они суть патріотама (воних дають офіри на престол вітчини). В нас нема орґанізації, а людоньки ходячі слизкими стежками не мають з ким числитись. Для них „free country" Америка, де можна робити якунебудь погань. Кождий робить на свою руку, та вийшло таке, що наш нарід навіть не знае як назватись. А що нема в нас чим гордитись (хиба встидатись) то наші люде звуть себе Austrian, Hungarian, Polander, Russian, а суть уже і Canadians, тато German, мама French.

В старім краю дусять наших, бо з них зробили рабів, там винувата шляхта, однак е надія, що нарід скине окови рабства, а кого винувати в вільній Америці, як ми передвчасно згинем „і слїду не кинем"?

Port Haney, B. C., Канада.

Ю. Сиротюк,
Лев Геряк,
Методий Дзюпко
Павло Дзюпко.

P. S. По нашій думці хто бажае належати до такої орґанізації, нехай виговорює свої гадки у „Свободі" а писемно зголосить ся до M. I. Stechishin, 630 Magnus Ave., Winnipeg, Man.

Обчисливши сили може приступати до скликаня з'їзду і уложеня конетитуції.

Доб. Стеч. порушив справу, варто щоб старав ся викінчити а загал чей допоможе.

Відповідь православному прелатові.

Я ся налагодив дати достійну похвальбу славному православному прелатові протопопові Товтові за его письменські та инші талани, похвальбу, якої він цілком заслуговує.

Але прошу вибачити шановних читачів, що перше маю ся обернути до д. редактора з невеличким проханнем. Чи не може д. редактор назад причепити відірваного від Товта хвоста. Ви, шановні читачі, певно дуже ся дивуете, що Товт має хвоста. Алеж я не шуткую, коли се кажу й докажу, що він справді таки має хвоста, для більшого доказу зараз его намалюю. Вот який вид має той хвіст: Ъ. Треба ся змилосердити над бідним чоловіком, а то він з нудьги може ще, борони Боже, збожеволіти. Справді таки, подумайте! Цілий вік свій носив хвоста, а тут на старість літ взяли тай відірвали! Аж соромно дивитися на старого. Треба пожалувати бідолаху. — Але тепер до діла. Як та ворона в байці, яку розхвалював лис, так і д. Товт так ся утішив похвальбою в „Свободі", що з великих радощів роззявив рота,—і з него полетіли... щоби ви думали? Сир? Ні, не сир, а перли, справжні перли, як вот на приклад: дурні, най їх чорт бере та инші. Похвалили, похвалили трохи старого,—він і давай себе показувати, чого він справді годен. Щоб не даремне мов хвалили, нехай бачуть, що я за птах.

Я тілько ось чого собі не второпаю. Де той прелат в православній шкірі научив ся так гарно лаяти, що аж заздрість бере? Чи то його вчено в старому краєві його братами облизниками папських ходаків, чи то він навчив ся сьому у кнутопоклонників, як ся вдягнув в православну шкіру? Я мислю, що він з самої таки вроди дуже здатний до лайки; ну а як побував в єзуїтських руках та налигав ся російського нагаячого духу, то ще більше научив ся. Тож нема чого ся дивувати, що чоловік такий бувалий, та щей до того старий, тай уміе так гарно ся лаяти. Та до того він, як піп певно дуже часто читае евангелію, а там ось що написано: „Ви чули, каже Исус Христос, що було казано древнім: не убий. А я кажу вам, що хто ся гнівае на брата, то має бути суджений на суді, хто скаже до брата: Рака (лайка), повинен бути суджений сінедріоном; а хто скаже на брата: Дурень, той буде в гіені огневій". (Мат. 5, 21—26). Яко вірний апостол Христа й проповідник великих завітів любови й згоди, Товт де ся не поверне, скрізь сїе науку Христову і розточуе свої перли ельоквенції.

Що ся торкае до того, що д. Товт дурае ся своеї матери—України, то е зовсім природна річ. Мадьярон по вроді, вчений єзуїтами, а тепер вдягнувший ся в шкіру православія, чи може Товт сказати, хто він таке й що він таке. Поки православні його не перемянили до себе, він був вірний наймит папського престолу; російский уряд дав йому народні гроші — він себе волить називати православним. Такі люде за доляри, митри та цяцьки на груди можуть назвати себе ким за угодно. У сьому немае й жадного дива.

Дивно менї тілько те, що д. Товт цілком не знае гісторії України (певно не знае ніякої гісторії). Що він не знае нашого письменства, наших пісень, наших вчених дїягів—то природно; але що він не знае гісторії — то дивно. Він не знае, де була й е Україна, де жие Український нарід! Й сьмішно, але й сумно, що чоловік, який почитае себе осьвіченим, не знае таких елементарних річей, та ще й голосно кричить про своє незнавство. Старий, бачте, тай не тямить навіть, що говорить.

Я би подав добру пораду д. Товтові. Не сороміть себе й добрих людей своею лайкою, бо аж гидно читати таку лайку, особливо як вона ся пише служителем олтаря Господнього.

Сидїть собі тихо, тай здіймайте ся на фотографії в епитрахиль, та митру без риз. Забавляйте ся собі, коли нема що робити, тими цяцьками, які вам понавішували на груди нагайопоклонники.

Українець.

Громада великий чоловік.

Так каже наша народна пословиця — та на жаль народ наш дуже рідко в житю еї прикладае. А шкода.

Звернемо увагу лише на одну річ. Кождий хоч і найбіднїйший чоловік мусить десь жити і платати рент. Рент сей в року на рік зростае і неоден наш старий Американець заплатив з рент не абияку суму. Сума та пішла в кишеню властителя дому, а нашому братови крім часової вигоди не принесла вічого.

Чи не можнаб сему бодай в части зарадити?

Так, а се в той спосіб, аби кількох людий що живуть разом, або котрі себе ліпше знають зложили ся разом і купили власну хату. Кождий спільник повинен дати однакову пайку — а всї повинні платити рент одному з поміж себе як касіерови. Розуміе ся, що не все можна такий дім купити за готові гроші — нераз треба дати лише завдаток, а довг сплачувати. Тоді з ренту сплачував би ся довг, а по сплаті довгу рентом всї ділились би на рівні части.

Так роблять Італійці, жиди і другі народности в Ню-Йорку і по других містах. Чомуж Русичи не моглиб сего зробити?

Треба лише спробувати, і треба аби до спілки належали люде, що знають себе добре, аби не було між ними непорозуміня, а ми певні, що така спілка мусїлаб удатись, як удаесь у других.

Осторога
для тих, що вибираютъ ся з краю до Америки.

В послїдних часах редакція наша одержала кілька листів від Русинів з Европи, в яких тіїж кажуть, що агенти намовляють їх їхати до Аргентини. Деяким говорять, що у них трахома (хороба на очи) і радять їхати до Аргентини, кажучи, що з Аргентини легче будуть могли дістатись до Злучених Держав. Те самерадять агенти тим, що справді мають трахому і зістали завернені з дороги до Злучених Держав.

Отож всїм інтересованим треба знати, що:

1) Злучені Держави не приймають людий з трахомою без огляду на се, чи они приходять тут з Европи, чи з Аргентини, чи з якого небудь другого краю.

2) В Аргентині зарібки лихі і підсоне для наших людий за горяче.

3) Хто має трахому, нехай вперед вилїчить ся з неї, а аж тоді їде до Злучених Держав, инакше, як уже сказано, якимиб він манівцами тут не дістав ся, его до Злучених Держав не пустять.

До кінця Юнїя 1906 р. приймали імігрантів хоч і хорих на трахому — до Канади і лїчили їх в шпитали. Тих однак, що були не до вилїченя — відсилали назад. Як тепер стоїть ся справа, на разї не знаем, але знаем те, що на кождий случай Канада далеко ліпший край для руского імігранта як Аргентина, або котрі небудь другі американські краї.

Тому позір, руски емігранти, не дайтесь ловити хитрим агентам на вудку,

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

бо они хотять помочи не вам, а своїй власній кишені.

Не йдіть до Аргентини!

Про підданські папери та право голосования в Канадї.

Після слів закона правий і дійсний Канадиець не є горожанином канадийским, але „підданим" тай то британським. Після слів закона правий і дійсний Канадиець не має ніяких обовязків взглядом Канади, в якій жие, а мае обовязки лиш взглядом короля, королевої, короленят та підкоролїків британських. Канада поки що таким станом річий вповні вдоволяе ся і канадийське правительство, автономічне в буквальнім значіню того слова, радо помагае „чужинцям", себто імігрантам з Америки та не британських країн Европи приймати на себе імя рабів королївських. Значить ся рабом, чи там підданим британським у Канадї легко стати. В часах загального помішаня розуму, т. е. в часах виборів до парляменту, чи провінціонального, чи домінїяльного обі правительственні партії: ліберальна і консервативна висилають по краю своїх аґентів, що виробляють охочим підданьчі папери зовсім дармо. В иншу, в пору „мирну" підданьчі папери можна дістати в судї (у „кортї"), але вже за оплатою, хоть і маленькою. Значить ся, „лучше" брати підданьчі папери в часї виборів, бо тодї за людьми шукають і часом навіть заплатять дещо на конто приобіцяного голосу на сю чи иншу партію...

Усліве набутя паперів е одно: побут у Канадї через протяг трох лїт.

Що правда то британський підданьчий папірчик е деколи потрібний і на инші, чим виборчі, цїли. Так пр. фармер не дістане декрету (deed-у) на свою (homestead) фарму, коли не викаже ся згаданим папірчиком. Однакож в старім краю з британським підданьчим папірчиком не богато можна скористати. John Bull поклав собі такі застереженя, що з его папірчиком найлучше таки сидїти спокійненько в Канадї і не рипати ся...

Що до виборчого права у Канадї, то річ мае ся так: Майже кожда провінція канадийська має свої питомі крючки, що обмежують право голосованя. У сторонах, де жиють наші люди звичайно голосувати може кождий піддаий, родовитий, чи натуралізований (в посліднім случаю урядники виборчі е управнені жадати показаня підданьчих паперів), коли крім того, що жие в Канадї через три роки, жие й один рік стало в даній провінції, і що найменше через три місяцї під тим самим адресом.

В виборах мюнісіпальних і мійських звичайно голосувати може лиш той, хто має якусь property.

Зрештою хто справді хоче голосувати, той буде голосувати, коли лиш не буде сидїти в хатї; а як хитрий, то зможе переголосувати за трох, чотирох... Так воно бодай у Канадї водить ся.

М. С.

Про кольонїзацію в Британийскій Колюмбії.

Не мале число запитань я дістав про сей край і по можности відповідав, щоби інтересуючі могли мати поняте о сїм краю. Тепер прошу Хв. Ред. „Свободи", щоби не відмовила місця і помістила мое письмо, в котрім хочу сказати загально, а інтересовані зможуть самі обчислитись, чи їм їхати до Британийської Колюмбії, чи ні. Я пишу тепер тому, бо зима тут минула і пора на куповане землї найлучша, і зарібки всюда отворились. Що до клїмату то е він теплий, зимою перепадае часто дощ, а декотрої зими е трохи снїгу; снїг тут лежить на земли кілька днїв. Минувшої зими лежав пять тижнїв, була то зима тяжка; подібна була тому 14 лїт назад. Минувшої зими була найниста температура 8 ґрадів низше зера (Фаренгайта). Фармери не сподївались зимна так великого, тож потерпіли на тім, хто не заховав яблока і бараболю. Лїтом найвища температура 90 вище зера. Лїто звичайно більше сухе. Вода всюди здорова.

Бр. Кол. е край гористий, західна часть приперае до Тихого Океану. Ванкувер е портове місто, до него приходять дві колїї а трета будуесь. Близько Ванкувер е велика ріка Фрасер, по котрій курсують малі шифи, по обох боках Фрасер е земля урожайна, яких 30 миль вздовж ріки, а 15 широка. Земля всюди вже забрана давно а місцями спекулянти поскуповали коли могли тано купити, а тепер парцелюють на 10 20 акрові лоти і продають від 10-75 долярів за акер, залежно від того як задалеко від ріки та стації колїйової. Стації колїйові тут о кілька миль, від (2—5). Є богато і господарств на продаж із хатами і садом, лише такі дорожші. Люде, котрі продають, то вже кождий мае якусь свою цїль, чи то бересь до бизнесу чи купуе знов що инше, звичайно Англїйцї не люблять вікувати на однім місци. Я живу тут уже три роки і прийшовем до того заключеня, що сей край е відповідний для наших людий. Люди, котрі приїхали сюди із Манїтоби, Пенсилвенії і Вірджинії покупили тут землї і суть вдоволені. Я думаю, що за кілька лїт наші люди закуплять землї по обох боках Фрасер Рівер і буде тут наша найкраща кольонія на американьскій земли. Думаю, що в містї Ванкувер зможем мати свою школу та спільну торговлю, де будем збувати свої продукта — овоч, огородовину, мясо, масло і яйця. Земля вироблена під садом коштуе від 200—300 долярів акер. Господарку, на котрій може жити одна родина, треба заплатити 3 до 4 тисячи, може купити меншу господарку за 1 до 2 тисячи, але лїтом ще треба іти у роботу а зимов дороблявати дома, чистити. Отже люди із великими родинами мусять мати капітал, без капіталу трудно приходить ся виплекувати землю, удержувати родину і чистити землю. В кого нема малих дїтий а здорова сила, такі люди можуть їхати із малим капіталом. Нежонаті, хлопцї і дівчата можуть їхати сьміло, зарібки е добрі як для одних так і других.

Зарібки тут е в майнах, лїсах, трачках, у містах і в фармерів, платня від 2—3 дол. на день.

У Ванкувер е місце для людий із родинами, котрі хотїлиби тримати наших на борді.

Одно лихо, що наших із родинами нема у містї (е Росіяни), так нема до кого заїхати, хиба замешкати у готели.

Для кольонїзації наших людий ми отворили у Port Hammond Real Estate office, де кождий хто хоче купити землї довідаесь де е земля на продаж і яка ціна. Хто приїде може там заквартерувати ся у бордінґ-гавз нім вишукае і купить землю.

Я мешкаю на 10 акровім лотї о 5 миль від Порт Гамонд. Хто приїде то розвідае про мене у J. M. Dale store.

Ів. Сиротюк.

Адрес: Real Estate Co.
Box 65, Port Hammond
B. C. Canada.

Страшна повінь.

Може не кождому пов. читачеви "Свободи" відомо, що міста Пітсбурґ—Алеґені лежать по обох боках рік Allegheny і Monongahela, котрі при мості званім Point вливають ся одна в другу і творять ріку Ohio. По правім березї Ohio тягне ся дальше місто Алеґені, по лївім менші міста як Esplen, McKees-Rocks, Coraopolis і т. д. Міста Пітсбурґ, Алеґені і околиця були на днях 14 і 15 марта видовищем страшної повени.

В Неділю дня 10 марта впав великий снїг, в Понеділок по полудни потемніло, впав дощ, відтак потемніло мїцнійше, в Середу по полудни ляло "як з цебра" а ночію того самого дня так доправило, що згадані ріки виступили з своїх корит заливаючи і руйнуючи маєтки на незчисленні міліони доляр. В Четвер рано побільшалась вода скоростію 7 цалів на годину так, що в полудне доходила вода 33 стіп понад звичайне своє русло, а в Пятницю рано досягнула висоти 36.6 стіп. В містах настав переполох і зацїкавленє, бо теперішна ґенерація згаданих міст не була ще сьвідком такої повени. Записки метеорольоґічного бюра в Allegheny вказують, що найниста повінь з 35 стопами була 1832 р. тодї, коли ще Пітсбурґ було маленьке місточко і вода не могла наробити стілько шкоди.

Теперішна повінь заляла місто Пітсбурґ на 4 бльоки від берегів а місто Allegheny положене низше, на 5—6 бльоків. Се є руїна зваживши що на засипаних берегах обох рік находять ся величаві фабрики, тори колїйові і т. д. Для пов. чит. обізнаних троха з Пітсбурґом скажу докладнійше, що на розї улиць 5. і Liberty було 2½ стопи води. Заляті всї доми на тій просторони, з котрих визначнійші як Wabash depot, Pittsburg & L. E., Empire будинок, Lincoln готель, Horne & Co. Fulton, Bessemer, 4 театри, Colonial I Anderson готелї Meyer Jonasson & Co. і т. д. Гостї з готелів повтїкали лодками бо не мали що їсти, не мали сьвітла, тепла та ще мусїли ходити сходами на 12 поверх до своїх спалень.

В містах не було ні води по домах ні сьвітла елєктричного.

Майже всяка комунікація перервана. Кромі Ценсильванїйско компанії, котра має високо побудовані тори колїйові по цїлім містї, всї компанії змушені заставновити всякий рух. Кілька стріткар їздило лиш по висше положених улицях. Телєфон не придавсь до нїчого. З околицями Пітсбурґа не можна було ніяк порозумітись ні дістатись будь треном будь стріткарою. Згоріло 3 фабрики— Pennsylvania Sash &Door Co., Oliver Iron & Steel Co., American Sheet & Tinplate Co., і 8 домів з причини браку води для фаєрманів. При огни на Duquesne Heights змушені були динамітом розбивати притикаючі доми, щоб запобічи ширеню ся огневи. На 50 миль по обох берегах згаданих 3 рік тягнуть ся тисячами великі фабрики. Всї заляті. Не видно було ні диму з коминів ні чути було свисту льокомотивів і фабричних пищалок. В самім Пітсбурґу і Алеґени 175,000 робітників остало без роботи. Шкоди необчислені і певно винесуть десятки міліонів долярів.

Всьо, що жило і потрафило рухатись, вийшло на сьвіт Божий, щоб бути сьвідком чогось небувалого. Ще від часу свого заложеня Пітсбурґ не мав так поважного свого праздника як тепер. Се було більше сьвято як день 4-го Юлія, бо всї, навіть юніойві робітники були вільні від роботи. В Четвер по полудни аж до пізної ночи і цїлу Пятницю 15 марта сотки тисячі проходжувались коло залятих водою місць, з цїкавостію і здивованєм приглядались воді, і розлитій по улицях, по котрих тепер гойдали ся звичайні і штучні лодки. При тім дотепам і жартам не було кінця.

І мене з цїкавости вивезли на 600 стіп високу гору Вашинґтона, щоб ліпше змірити оком ширину нещастя. Був лїтний, ясний, теплий день. Навіть дїти з возиків гейби придивляли ся що ся стало. Видко всьо як найдокладнійше. Доми міста Алеґені заляті по другий поверх, від даху до даху сусїдуючих домів положені дошки, видно, що мешканцї захоплені несподївано ратували себе. На однім горбку стоїть кілька стріткар, відтак вода, а там знов кілька. Видно вершки ваґонів колїйових з води. Всї дороги заляті, та коб не гори, вода булаб заляла непроглядну просторонь.

Спустили мене в долину і спішу чим скорше, щоб переконатись, о скілько знизилась вже вода. Від 7-ої рано до 3-тї по полудни сплила вже на оден бльок, людей натовпилось повно коло залятих улиць, прикождім будинку великі помпи до витяганя води з певниць, па улицях залятих водою, повно бакс, стосів паперу, бельків, бляшанок, фарб пороззливаних, товари в склепах поперевертані, замочені, а на шибах тих самих склепів вже свіжі написи: the water is high but our prices are low, там знов: Clerance sale! the water clears up so we do in our store, come in! там знов: Don't buy water — soaked furniture, ours are dry (не купуйте водою насяклих меблїв, наші сухі) і т. д. Навіть міліонери Pennsylvania R. R. компанії не забули використати „елєментарного нещастя". В годину по тім, як вхід до мостів, провадячих до міста Алеґені був залятий водою, були по містї розмітовані картки такого змісту: „з причини повени P. R. R. буде перевозити людей з Union Depot до Allegheny і наоборот осібними потягами кождих 10 мінуть". Від 4-ої год. по полудни до півночи Четверга перевезли 50,000 люда і заробили $5000.

Навіть за рік при виборі президента не будуть мати Пітсбурґчане такої забави і робити такого бизнесу.

М. С.

РОБОТА.

Нїчого тут нового. Що ся тичить роботи, то можна еї тут дістати в майнах. Вода добра і доми як паньскі. Можна і власну хату побудувати. Стріткарами можна дістатись до других майн в сусїдстві.

Поздоровляю
Mike Grabany,
Virden, Ill.

Всї члени Союза які не дістають точно „Свободи" зволять сейчас подати місцевим секретарам свій новий а також старий адрес—а місцевий секретар відошле їх рекордовому секретарови на адресу:

Mr. Theo. Labowsky,
Box 76, Jersey City, N. J.
або впрост до редакції „Свободи".

НЕЗАВИСИМІСТЬ.

Кождий чоловік може і повинен бути независимим без взгляду на се, який его фах. Если знає, як удержати своє тїло в силї і здоровлю, ясний ум, совість чисту, если знає, як перестерігати повздержливість і пановане над самим собою, если старає ся набути яке образоване, сей завсїгди може на собі полагати. По перше мусить бути здоровим, бо борба о істноване без здоровля і сили є безслїдна і марна. Если будете тямити що добре здоровлє є немисливе без доброго жолудка, легко зрозуміти, длячого Трінера амер. Еліксір Гіркого Вина повинен бути у вас під рукою. Се найлучший лїк на жолудок і цїлий систем травленя. Управильнює травленє, а також вирабляє нову кров, основу здоровля так ума як і тїла. Чиста кров роботь вас независимими. відважними і товаріскими. Вживайте Трінера амер. Еліксір Гіркого Вина ві всіх случаях нестравности, нервозности, утоми і хоріб крови. Донабутя в аптиках, або в фабриканта: Jos. Triner, 799 S. Ashland, Ave. Chicago, Ill.

Збирайте жертви на Бурсу в Йонкерс.

ПОЗІР!

На наше жадане вже починають деякі сьвідомійші Русини присилати нам дописи про те де потреба робітників. Що вісти про таку справу дуже великої ваги — не улягае жадному сумнївови. Тому аби улегчити дописувателям роботу, подаем понисше табличку з 12 питанями, які звичайно ставлять ті, що шукають роботи.

Просимо кождого хто знае, що на его плейзї могуть Русини дістати роботу, сейчас точно відповісти на кожде з понисших 12 питань і карточку таку сейчас нам прислати.

Відповіди такі будемо друковати в найблисшім числї „Свободи". Хто прочитае в „Свободї", що на якімсь плейзї потреба робітників, повинен або сейчас там поїхати, або зголоситись письменно до роботи — бо если буде вичікувати, може хтось инший заняти се місце.

Письменно можна голоситись так:
Сли до одного чоловіка: Dear Sir:
Сли до компавії: Gentelmen:

I understand you need some men to work for you. Kindly advise if that is true as I am looking for work just now, and can start at once after receipt of your letter.

Yours truly,

Підпис і докладний адрес робітника.

☞ Виріжте сю карточку і зашліть еї до редакції „Свободи", 184 Hudson St., New York, N. Y.

1. Назва місцевости?
2. Назва фабрики чи компанії?
3. Скілько робітників потреба?
4. До якої роботи?
5. Чи треба вміти анґлїйску мову?
6. Яка плата?
7. Скілько годин працї?
8. Як часто виплата (пейда)?
9. Що коштуе рент?
10. Що коштуе борд?
11. Чи е страйк? I 51
12. До кого голоситись на плейзї?

Докладний адрес пишучого:

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СПРАВИ „СОЮЗА".

Отець духовний „Союза":
о. Стефан Макар, Phone 46—12
11 May St., Ansonia, Conn.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1906—1908.

Предсїдатель:
Константин Кирчів,
140 Essex St., Jersey City, NJ

Місто-предсїдатель:
Іван Париляк, Terryville, Conn.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніта, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Овсак, Tranger, Pa.
Ф. Поливка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія:
о. Лев Левицкий, Minersville, Pa.
Осип Стеткевич, Olyphant, Pa.
С. Калакука, Jessup, Pa.

Головний організатор:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Союз" — одинока руско народна організація в Америці.

Принимае членів **від 1 року до 40 лїт житя.**

Вступне після лїт.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

Посмертне за мужа $1000.00,
Посмертне за жінку $400.00,
Посмертне за дїти від 15.00 до $300.00.
В разї утрати: а) обох очий ніг або рук $1000.00,
б) одної руки, ноги або ока $200.00.
Сли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

Важне
для П. П. Секретарів Р. Н. Союза.

Повідомляю раз на все, що всї гроші належачі до каси Р. Н. Союза посилає ся так: на money-order-ах або чеках виписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так виписаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретара. Головний секретар опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловский,
Голов. Секретар.

Оголошене.

Отсим повідомляю Вас ПП. Секретарі, що приймаючи нових членів до Руского Нар. Союза маете від кождого новоступаючого відбирати: 1) вступне після лїт, так як було перше, 2) за грамоту 25 цнт.. 3) відзнака 75 цнт., 4) книжочка 10 цнт., 5) на фонд резервовий 2 цнт., 6) фонд бідних 1 цнт. і 7) фонд народний 1 цнт. При вступі нових членів маете уважати, аби члени були здорові, чесні і добрі Русини і щоб не перевисшали 40 лїт житя. Ті, котрі мають вище 38 лїт а не скінчених 40, мають предложити метрику родженя або який инший документ, котрий би посьвідчив про їх вік.

С. Ядловский, голов. секретар.

ВАЖНЕ!

До Вп. місцевих Урядників Рус. Нар. Союза і всїх членів взагалї!

На підставі ухвали IX. головної конвенції Рускаго Народного Союза відбувшої ся в Scranton Pa. повідомляю сим вас, що буду настановляти місцевих орґанїзаторів Р. Н. С. Хто з пп. урядників або членів схоче занятись орґанїзацією своїх рідних братів-Русинів нехай сейчас зголосить ся до головного орґанїзатора. Пп. місцеві секретарі мають першенство.

С. Ядловский,
головний орґанїзатор,
Box 76, Jersey City, N. J.

Повідомлене
для всїх віддїлів Р. Н. Союза.

ПП. Секретарі!

Отсим повідомляю вас, що кождого місяця належить ся повідомити мене: хто був принятий до братства, хто вимазаний; хто був принятий з переступним листом, а хто взяв переступний лист; хто змінив посмертне на скілько і кому записав; хто оженив ся; хто помер; скілько членів позістало в братстві на цїле а скілько на половину посмертного. — Всї такі зміни треба написати на Місячній Справі, т. є. на картцї, котра прийде вам з кождим розметом і ту картку по кождім мітинґу або найдальше до 29-го заслати разом з деклярацїями і переступними листами, если які будуть, на адресу:

Theo. Labowsky,
Box 76, Jersey City, N. J.

Після тої місячної справи прийде вам слїдуючий розмет, а котре братство не прислало такого повідомленя на час, то его розмет буде такий сам, який був попереднїй, а члени, котрих братство хотїло приняти або вимазати, не будуть приняті анї вимазані аж доперва на другий місяць, бо на 30-го замикає ся рахунок членів і розсилає ся розмет.

Теодозій Лабовский,
рекорд. секр. Союза.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза", кождо братство приналежне до „Союза", повинно мати отсї книжки:

1) Книжку членів (іменослов).

2) Книжку місячних складок.

3) Книжку касову і протоколову.

На сї книжки повинно кождо братство заслати 5 долярів до каси „Союза".

Увага
для секретарів місцевих братств і віддїлів „Р. Н. Союза".

Понеже секретарі місцевих віддїлів і братств безустанно домагають ся статутів і грамот членьских від голов. секретарів і в деяких своїх письмах докучають гнївно голов. урядникам, длятого звертаю їх увагу, що такі секретарі роблять се не розсудно і безпідставно і тілько забирають дорогий час на відписуване листів і оправданя, та зражають головних секретарів до працї. Звертаю їх увагу і на те, що дїловодство в „Союзї" через реорґанїзацію дуже утруднилось і через те головні урядники мають що раз то нову працю, якої годї було сподївать ся, а кожда така праця забирає немало часу. Описати се докладно трудно, хиба буде можливо устно розповісти при справозданю на будучій конвенції перед делеґатами. Се раз.

Друге, нових статутів і грамот голов. секретарі еще не мають готових, а то длятого, що Головна Конвенція поручила Головному Урядови, щоби нові статути дати обробити лоерови, щоби они годились з законами Сполучених Держав і щоби були перетолковані на американьский язик і в двох язиках друковались. Лоер, до якого лиш в тій справі удались, статутів наших ще не справив. Так само Конвенція поручила, щоби видати нові грамоти в кольорах для всїх членів „Союза". Отже статути і грамоти, сї найголовнїйші річи для нашої орґанїзації, котрі деяким членам або секретарям видають ся дурничкою, забрали дуже богато часу. Ходить не о се, аби статути і грамоти були о місяць чи два скорше, але аби були докладно зроблені так, аби не треба було їх всегда на кождій конвенції переміновати. Грамоти членьскі ми дали до друку одній поважній фірмі в Ню-Йорку еще в місяцю Септомбрі, але через страйк робітників-літографів, котрий тягне ся вже кілька місяців, та фірма нам роботу не віддала еще до сего часу, а також жадна фірма не хотїла зробити з нами контракт, щоби на означений час скінчити роботу. Отже як статути „Р. Н. Союза", так і грамоти не будуть скорше готові як при кінци місяця лютого або в марцю. Но скоро ми роботу сю відберемо, так сейчас вишлемо їх всїм віддїлам для всїх членів.

Члени, котрі не набули грамот членьских, нехай будуть спокійні, бо се їм не перескажае бути членами „Союза". Всї члени ели сповняють свої обовязки суть забезпечені на посмертне таке, яке послїдна Головна Конвенція ухвалила.

К. Кирчів,
голов. предс.

Посмертні вісти

БУДИГАЗ СТЕФАН однолїтний син Стефана і член Р. Н. Союза від. 33 Northampton, Pa., помер 7 марца б. р.

КАСАРДА ЮЛІЯ жена Николая. члена Р. Н. Союза від. 37. Chisholm, Minn. померла 3 марца б. р.

ТЕРЛЕЦКА ЮЛІЯ жена Амброзія, члена Р. Н. Союза від. 62. Monessen, Pa., померла 11 Февруара б. р. в старім краю.

ФЕДОРЧАК АЛЕКСАНДЕР, член Р. Н. С. від. 53 Pittsburg, Pa. помер 11. Февруара б. р. Небіщик походив з Галичини села Рінки, пов. Горлиці.

Ч. 128. КВІТ 400.00

На чотириста долярів, котрі п. Терсия Телепон отримала яко посмертну запомогу по мужу Андрію з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Jersey City, N. J. 17 Марця 1907.

Тереса Телепон,

Сьвідки { Стефан Хомко, Адам Осадчик.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Віддїл (число) 4.

Николай Пупик, предс.,
Григорій Підлипчак сокр.

Ч. 135. КВІТ $400.00

На чотириста долярів, котрі п. Стефан Опалка отримав яко посмертну запомогу по жені Парасці з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Pittsburg, Pa. 5 Марта 1907.

Стефан Опалка,

Сьвідки { М. Стефанович, Мих. Дмитров.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Віддїл (число) 53.

Н. К. Войтович, предс.,
Никифор Пейко, секр.

KWIT

Na 1250 koron wyrazni tisiacz dwasto piatdesiat koron kotru to kwotu ja nyzej pidpysana z towarystwa Sojuza po s. p. moim muzy Hnati Rydzyku otrymalam, szczo odobranu kwotu swojim pidpysom kwituju, szczo Uriad Hromadski i Uriad parafijalnyj stwerdyty mozut.

Bledmarka dnia 1 Marcia 1907.

† Ulka Rydzyk.

Pidpisalem jako swidok na zadanie Teodor Hatalo.

Uriad Hromadckij w Bledmarse otwerdzaje ze powyzsza suma po s. p. Hnati Rydzyku Ulka Rydzyk odobrala.

Blednarka dnia 1 Marcia 1907. Dymytr Kraqowski naczalnyk hromady.

† Metodej Sysko, assesore,
† Feno Babej, „
Pidpysalem Teodor Hatala p. hromacki.

Як повисше потверджаєм Уряд парохіяльний в Висові дня 4-го Марця 1907.

Д. Домбровский.

Примітка Ред.: Годі не вернути уваги на повисший квіт, надісланий з старого краю. Такі куріози можливі лише в Галичині під опікунством польскої краєвої ради. Коли вже раз Русини позбудуть ся того рака, що торочить наш живий організм. Навіть печатка польска.

Рух
в віддїлах Р. Н. Союза.

Оголошене.

Братство Усп. Пресьв. Богор. в Ойл Сити, Па. відд. 139 повідомляє всїх своїх членів про квартальний мітинґ, що відбуде ся вже 14-го цьвітня в гали І. Фрива. Приладуть ся всїм, аби прийшли і вирівнали залеглости, в противнім разї будуть виключені з братства і Союза. Хто не прибуде заплатить 50 цнт. кари в Франклина, а 1 долляр в Ойл Сити.

Йос. Романчак, секр.

Оголошене.

Братство сьв. А. Николая відд. 53 повідомляє, що хто з членів через два місяцї не буде платити, то того вичеркне ся з братства і з Р. Н. Союза. Мітинґи відбувають ся кождої другої неділї по першім в год. 1 і пів по пол. Місячне мусить кождий віддати на мітингу особисто.

Н. Войтович, предс.,
Н. Пейко, секр.

Де є?

Хто хоче шукати своїх кревняків через нашу газету, мусить заплатити 25 центів за кожде оголошене наперед.

Де є?

Михайло Малюк. Він походить з Галичини, села Яленковате, пов. Стрий. Тому рік виїхав в Америку. Хтоби за него що знав, або він сам най напише на адрес:

Nikolas Lesiw
Amstrong, Ford City, Pa.

Просимо о інформації

дотично **Урбана Новіцкого.** Покійний родив ся в Камінцї Струмиловій в Галичині 1826 року. Був блъондин середного росту. Скінчив школу виділову, в 20 році вступив до війска. 49 лїт сему назад виїхав з одним оберстом як служачий до Чікаго в Сполучених Державах. Від 44 лїт не писав нїчого до краю. Помер рік тому назад. Хто би знав де небіщик помер і серед яких обставин, зволить сейчас написати до редакції „Свободи".

10-20 Swoboda,
184 Hudson Str., New York, N. Y.

Пошукую

своєї сестри Пайзи, яка два роки тому прибула до Америки. Походить з села Куляшного, повіт Сянік, Галичина. Хтоб про ню знав, або она сама, най пише на адресу:

Max Kuper, Glen Carbon, Pa. 11—14

Пошукую

своєго брата Лиї Свищука Юсипів, родом з Красноставець, снятинського повіту, з Галичини. Тамтої весни прибув до Канади. Хтоб о нїм знав, або він сам, зволять заголосити ся на адресу:

Andryj Swyszczuk,
Box 345, Trail, B. C. Can. 11—14

Шукаю

роботи в сторі або в бучерни. Вмію читати і писати по руски, польски і словеньски. Хтоби потребував такого чоловіка, най пише на адрес:

M. Cooper, Laflin, Pa., Luzerne Co.

Пошукую

свого брата Осипа Борошовича. Він був коло Олифанту, Па. чотири роки тому назад, а тепер має находити ся коло Питсбурга. Хто би о нїм знав, або він сам, най зволить заголосити ся на адрес:

John Boroshovich, 13-16
2 R. R. Ave., Ansonia, Conn.

Пошукую

товаришки життя вївці 16-24 лїт з 200 до 300 долярів готівки. Я сам маю 26 лїт, заробляю 75 дол. місячно. Котраби хотїла стати моєю сопругою, зволить прислати мені свою фотографію, а я на жадане вашлю свою. Мій адрес:

M. Sawczuk,
Box 508, Bellingham, Wash.

Русна парафія

в Шенандоа, Па. потребує дякоучителя. Кандидат мусить мати добрий тенеровий голос, мусить учити провадити хор і учити дїти у школї. Зголошуватись на адресу:

Д. Ванвїляк,
Box 28, Shenandoah, Pa.

За раду церковну:
Семан Демчко, голова.
Петро Рабада. секр.

Дописи.

Балфор, Н. Д.

У нас зима була велика. 18 Марта була така завірюха, що з хати носа показати було годї. В Февралї було теплїйше, в Марті много снігу впало. Скотина цїлу зиму стояла в стайнях і терпіла велику нужду. За сїно платять 6 і 7 долярів за тону. Люди нуждають ся за робітниками, платять по 30 і 35 долярів за місяць, а по 250 долярів за 8 місяців. Фармері живуть тут добре, бо є з чого. Захватили добру землю, якої трудно знайти. Худоба дека подорожшала. Пр. коні, що 2 роки тому коштували 275 долярів (пара), тепер 400 і 500 долярів. За то рогата скотина дуже дешева. Земля тут 3000 і 4000 долярів за 160 акрів. Було все гарно, якби не довги. Одні платять, а рдвое дальше затягають.

В. Н. Д.

З Гай Брідж, Н. Дж.

У нас тепер говорять про два сумні випадки. Один словак посварив ся з англїком за пісок і через него тепер бореть ся зі смертю. В бійці ударив англїк словака шуфлею в голову так, що доктор не має надії на виздоровлене словака. В тій самій фабрицї відїйшов від занятя машиніст і переходив через шини желїзничі, хоч дорога його не туда була. На другий день знайдено його неживого без голови і з розторощеною грудею.

Вкінци напишу і я дещо про тутешні відносини заробкові. Вперед скажу від себе, що справдї наші люди моглиб собі взаїмно богато помогти, от хочби через се, що подавалиб звістки про ріжні плейзи. А то як християнин наш має на день доляра і пів, ого вже він не знає про нїкого іншого хиба про сальон та своїх кількох „добрих". Менї булоби дуже приємно якбы я міг кому допомогти в чім.

Що ся тичить роботи, то тут можна еї дістати. На ярдї платять $1.40, а ремісникам після спосібности.

Зараз треба 6 робітників. Возити пісок, накидати желїзо на вози і т. д. Робота тревае 9 годин. Хто зможе, може робити день і ніч. Треба зараз двох токарів до точеня желїза. Мусять вміти по англ. або по нїмецки. Платня $2.50

Моя адр.: Jurkowski, High Bridge, N. J.

На продаж

28 моргів землї в Устю Руским за дуже дешеву цїну.

Голоситись до:
-15 D. SALEY,
901 Stratford Ave., Bridgeport, Conn.
У него дістанете ріжні Книги.

КАНЦЕЛЯРІЯ
Адвокатско-Нотаріяльна
в справах краєвих і американьских
Ф. С. Остаповича,
б. урядник ц. і к. австрійск.-угорс. Конзуляту в Н. И.

Переправляє всякі справи судові і спадкові виконує повномочія контракти купна і продажи в легальностею конвулярною і п. р. залагоджує повинности войскові, увільненя від цівчень, контролї як також асентерунки в Америці уділяє поради во всїх справах краєвих і Американьских.

Посилка грошей певна і скора.
Спродаж карт корабельних і колїсних.
Поміщає гроші в безпечних Банках краєвих і американьских.
На відповідь залучати марки почтові.

Адрес:
F. S. Ostapowicz
126 2nd Str. New York, N. Y.

Дуже важне!

Дорогі Браття і Сестри:

Повідомляю Вас, що у мене можете дістати всякі молитвеники, руські і польскі словеньскі і мадярскі в дуже хорошій і звичайній оправі, пр. в словеній кости, шкіряній і простій і всякі церковні книги як: Евангелія, Служебники, Ізборники, Требники, Апостол, псалтир і біблії і катехизми, а також історію Руси і книжочки з ріжними повістками, пісні, коломийки, сонники і пр. При більших замовленях дає ся відповідний опуст. Прошу удавати ся до мене, а не до чужих, а я Вам ручу, що моїми книжками будете вдоволені. Свій до свого!

Адрес: Joe. Charkass,
184 Hudson Str., New York, N. Y.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

О хрунівстві.

3. Хрунь заманює ошукою.

(Дальше.)

Неоден на хрунів не зважає, бо хто то такий хрунь? Людина, що як та безрога всьо рити і нищити хоче; людина безхарактерна, що все і всюди дає повід до злого, а опісля кричить і на других хрунькає, і чи варто на таку худобину зважати? Поволи! поволи! Цар Артаксеркес казав повісити хруня Амана за те, що чернив невинних жадів (кн. Естер). Імператор Тиверій щедро винадгородив Антонію, жену Друзуса лише за те, що остерегла его перед хрунівством Сеяна. Крезус казав вилляти з чистого золота подобу одної простої дівки і поставити в еї честь Антонії в сьвятини з вдячности, що викрила хруня Неоптолема. Як бачимо, то з хрунями не панькали ся, але їх вішали, а знов тих, котрі проти хрунівства виступали, щедро винадгороджувано.

Хруні то ошусти, они обіцяють те все, що зіпсутим людям подобає ся: свободу в оббріхуваню і очернюваню невинних, безкарність, безличність, інсинуації, поверховно твердий обряд в очи, а поганьске жите поза очи, піятику і т. д. А се все е тим для несторопних та темних людий, що мід для медведя, що сьвітло для нічних метеликів і що трутка на мухи. Чи може знайти ся який чоловік, щоби сейчас не міг пізнати ся на хрунівскім ошустві? Власне се велике уступство і поблажливість в злочинах з хрунівскої сторони есть найлїпшим знаком, що в тім криє ся велика ошука і цыганьство, через котре пізнати хруня-здрадника. Всї хруні звикли приваблювати до себе легковірних чимсь таким, що їм подобає ся. Каїн вивабив в поле брата Авля і тим его здрадив; Абсалон запросив до себе на гостину брата Амнона і тим его згладив; Далїла здрадила Самсона звабивши его на ніч і т. д. в нескінченість, бо хруні мають то до себе, що — каже сьв. Іоан Золот. — старають ся найперше солодке обіцяти, щоб в короткім часї гіркий смуток внести.

4. Хруні, обіцюючи грушки на вербі, ганебно людий нищать.

Вже знаемо, по що хруні людий звабліють до себе; та хруні не лиш честним людям хотять шкодити, але найбільше шкодять тим, що з ними тримають: „На всїх, котрі до них зближають ся, свої сїти наставляють“ (сьв. Іоан Дамаскин.)

Ті, що в хрунями тримають, мають на якийсь час отоломлене змислове, але не довго, скорше ніж сподіють ся, мусять тяжко відпокутувати за хрунівску компанію. Страта часу, гроша, здоровля, роботи, чести, погорда від людий, арешти, кримінали, біда і нужда, а вкінци передчасна смерть от і вся хрунівска заплата за житя; а по смерти? сумна память та суд перед Богом. Много людий знає з досьвіду, що поти у них був спокій, поки який хрунь не з'явив ся, а най лише хрунівским духом повіє, то вже і готові сварні, звади, проклони, процеси, страхи перед карами і встид перед людьми. Словом хрунівство спочивае в повноті зла — се хрунівский мир і едність. Хрунь усьміхає ся, щоб привести до злости, підхлїбляе, щоб ошукати, звабліе і намавляе, щоби тебе знищити. Чи може хто хоче еще більше доказів, що хрунь е послїдним падлюкою і здрадником (betrayor or traitor)? Що кому з того, що хрунь ему обіцяе, або до чого его намавляе, коли то нїчого не вартуе, нїкому в того нїчого, і хруні лише вмавляють в людий, що їх товар щось вартуе, хоч він не вартуе і того, що піна на морю, що дим в воздусї. Заманюють дурнів буквами, йор'ами, ядь'ами, дубельтовими ес'ами, катами царскими і всякими такими марницями, що не то, що бідний чоловік ними і на перец не заробив би, але і того дрібку олїю, що в голові мае, стратив би. Тож не дивниця, що днесь і між найдурнїйшими мало е таких людий, що дали би ся на їх товар намовити, а всю хрунівску полову віставляють хрунівским проводирам, хай они нею насичують ся.

5. Хрунь, коли обіцяе, то лише те, що в другого вкраде.

Хруні, знаючи слабість гдеяких людий, що за зиск і душу злому би запродали, суть щедрими, але лише на обіцянки. Хрунь обіцюе то, що в другого зрабуе. Нїкого не вспоможе, поки другого не понижить, і так все коштом одних затуманюють других. Щось так як той Самсон, коли мав за відгадане загадки дати 30 Филистинам по одежі, то перше пішов замордував иншых 30 Филистинів, здер з них одежі а відтак дав тим, котрим був пообіцяв. Зовсім так роблять хруні, щоб одним щось дати, обкрадають инших. Обіцяють комусь який уряд, то перше старають ся обрабувати з уряду старих урядників; обіцяють місце дякови, то перше старають ся вижерти того, що на тім місци е; обіцяють парохію одному попови, то перше старають ся вирити иншого; хотять кого сь похвалити, то перше мусять других оклеветати і очернити; хотять поставити кого сь висше, то перше старають ся вирити яму під другими і т. д. Тай чогож иншого від хрунів можна надіяти ся; они свого не мають нїчого, то і не можуть дати; мають лише плюгавою ідею запаскуджений язик, то і ним лише воюють.

6. Хрунь, що грабуе, собі затримуе.

Дехто міг би собі подумати: „ну, та най собі хруні крадуть, то їх гріх, але все таки від них щось капне, чи то уряд, чи то гонір, чи то місце, хоть не удтиво, але от щоби гріло; бодай на короткий час не зашкодилоб збратати ся з хрунями“. Еще гірше, бо хрунь навик робити скоки нечайні, то значить, коли ти найменше сподіваеш ся, хрунь тобі шкодить, або коли ти найменше на нього рахуеш, він власне тогди тебе зраджуе. Коли пророк Йона в часї спеки знайшов ся в тїни ростинки, так холодком зрадів, що аж заснув. Коли пробудив ся, з жалю аж смерти собі бажав, а то через малу несподіванку — бо гризена черваком рослина зісхла. Цельзий дірвав ся великого гонору в Африцї, здрадники вояки вибрали го царем, а він їм увірив; за пару днїв замордували его ті самі, що го вибрали. Подібних прикладів богато; ті що легко хруням увірили, числили на почести, зиски, що „надіяли ся спокою, а ту гризота“ (Єремія) нечайно їх постигла.

А кілько то нераз встиду чоловік наїсть ся через хрунів. Обіцяють, що мусять го на предсїдателя вибрать, як з ними буде тримати, тож разом з ними зачинае кирити; приходять на мітинґ, зачинають сискувати, викрикувати, а котрі слабші, то бодай хрунькати, і всї самі хотїливб урядниками стати, а тимчасом честні люди не дали ся хруням звести, тай хруні поспускавши рила зі встидом до гаввів вертають, а той що на предсїдателя ладив ся, полапав ся на штучках і нїкому і не признае ся, що хруні хотїли его за своґо прихвостня-наганяча ужити. Та ще простий, а то нераз присїкають ся і до попа; обіцяють добру парафію виробити, коли до них пристане; і як безхарактерна та підла попина, то і згодить ся. Коли вже досить під яким попом нарили, тогди та попина пожертвовуесь на услуги запрошуючих его почитателей, в хрунівскій газеті широко свое пожертвованіе описуе, як то лучші і інтратнїйші приходи полишуе (а то в него тих приходів, що в злодія маетків, але в чужих коморах), щоб принести тим новим мир (в пайтажці) — і приїзджае з пайтажками і всїми манатками, бо там ему кажуть, що свого попа мають, а миротворця камінем та буком від себе гонять. Так то і хруні з хрунями на бизнесї виходять, і инакше не може бути, бо хруні ошусти, нїкому не суть приятелями, а для всїх рабівниками та розбишаками.

(Дальше буде.)

Адресар Братств Р. Н. Союза.

Від. 1. Братство сьв. Андрея в Шамокін, Па. Семан Хорощак секретар, 605 N. Shamokin St., Shamokin, Pa.

Від. 2. Бр. сьв. Димитрія в Мт. Кармель, Па. Д. Коропчак, пред., В. Карляк, кас., І. Воргач, секр. Мітинґи по 15-тім Адр. I. Worhacz, 422 N. Maple Str. Mt. Carmel, Pa.

Від. 3. Бр. сьв. І. Хр. в Олифант, Па. Ю. Хиляк, предс., Т. Хома, кас., О. Ковтко, секр. Адр. О. Kowtko, Olyphant, Pa.

Від. 4. Р. Н. С. в Джерзи Сити, Н. Дж. М. Цупчик, пред., К. Курила, кас., Г. Підлипчак, секр. Мітинґи по 10-ім в неділю в гали Голода, 38 Greene Str. Адр. Н. Pidlypczak, 134 Morris Str.

Від. 5. Братство сьв. Петра і Павла в Мт. Кармель, Па. А. Мілью, пред., М. Болтун, кас., І. Дзятко, секр. Мітинґи відбувають ся в кожду неділю по 15-ім. Адреса братства: John Jatko, 123 Walnut St., Mount Carmel, Pa.

Від. 6. Бр. Ап. П. і П. в Бравнсвіл, Па. М. Бенча, предс., Ф. Схойра , кас., І. Петришко, секр. Мітинґи в четверту неділю місяця. Адр: J. Petryszko, Box 118, West Brownsville, Pa.

Від. 7. Пок. Пресв. Богор. в Мекаду, Па. А. Капітула, предс., А. Янкевич, кас., Ст. Поступак, секр. Міт. в 2-гу неділю по 1-шім. Адр: Stephen Postupak, Box 68, McAdoo, Pa.

Від. 8. Братство сьв. Арх. Михаіла в Елмайра Гайтс, Н. Й. Михайло Калинич, предсїдатель, Козьма Мовчан, кас., Ів. Тарбай, секр. Мітинґи відбувають ся що місяця все першої неділї по 20-ім о 1-ій годині по полудни в гали під церквою. Адреса: John Tarbay, 3041 Horsheads Boulevard, Elmira Heights, N. Y.

Від. 9 Бр. Пр. Богор. в Ст. Клейр Па. К. Стець предс., Д. Ядловский, кас., Р. Феценко, секр. Адр.: K. Fecenko, Box 290, St. Clair, Pa.

Від. 10. Братство сьв. Ап. Петра і Павла в Ансонії, Конн. Я. Качмар, предс., П. Ромцьо, кас., Т. Пелех, секр. Мітинґи відбувають ся в послїдну суботу місяця о год. 7-ій вечером. Адреса братства: T. Pelech, Box 228, Derby, Conn.

Від. 11. Бр. сьв. Ів. Хр. в Ватерберї, Конн. І. Констанкевич, предс., М. Душканич, кас., Л. Павелчак, секр. Міт. в 2-гу неділю по 1-ім. Адр.: L. Pawelczak, 210 Bishop St., Waterbury, Conn.

Від. 12. Бр. сьв. Андрея в Йонкерс, Н. Й. Н. Дурняк, предс., С. Радко, кас., А. Телеп, секр. Міт. що 3-тої неділї. Адр.: A. Telep, 46 Washington St.

Від. 13. Бр. О. Николая в Трой, Н. Й. Ф. Телеп, секр., Адр.: F.Telep, c|o Malleable Iron Co. Watervliet, N. Y. Міт. в 3 неділю місяця.

Від. 14. Бр. сьв. Арх. Михаїла в Сент Луіс, Мо. Мих. Ридзик, предс., Олександер Валевский кас., Гриць Копча, секр. Адреса: Gregory Kopcha, 173 St. George St., St. Louis, Mo.

Від. 15. Бр. сьв. І. хр. в Бофало, Н. Й. Н. Серединский, пред., Д. Мидзян, кас., Ф. Зятик, секр. Міт. по 9-тім в неділю. Адр.: F. Ziatyk, 43 Churchill St.

Від. 16. Бр. Пр. Бог. в Ленсфорд, Па. І. Поляньский, предс., С. Скарлош, кас., Л. Моніта, секр. Адр.: Leo Monita, Box 65 Coal Dale, Pa.

Від. 17. Бр. Пр. Бог. в Вест Павлет, Вт. В. Плішка, предс., Г. Смерідко, кас., М. Куленич, секр. Мітинґи що третої неділї. Адр.: M. Kylenycz, Box 87, West Pawlet, Vt.

Від. 18. Братство сьв. Івана Хрестителя в Сімор, Конн. Іван Вєнцко, предс., Ірон Горбаль, кас., В. Д. Ванн, секр. Мітинґи відбувають ся в послїдну суботу кождого місяця о 7-ій год. вечером. Адрес: W. D. Wann, Box 95, Seymour, Conn.

Від. 19. Бр. сьв. Вас. Вел. в Прайсбурґ, Па. Ю. Фалат, предс., С. Турок, кас., С. Сисак, секр. Мітинґи першої неділї по 15-тім в рускій школі. Адр.: S. Sysak, Box 220, Priceburg, Pa.

Від. 20. Бр. Петра і Павла в Джесеп, Па. І. Сенко, секр., Адр.: I. Senko, Jessup, Pa.

Від. 21. Бр. сьв. Метд. в Мейфілд, Па. Петро Сабат, предс., Адр.: P. Sabat, Box 65. Мітинґи кождої 3-тої неділї по 1-шім в парафіяльній гали.

Від. 22. Бр. сьв. Николая в Менавн, Па. І. Ґурес, предс., І. Роман, кас., Л. Іванчин, секр. Міт. 3-тої неділї в місяцю. Ад.: L. Iwanchin, Box 63, Manown, Pa.

Від. 23. Бр. Арх. Мих. в Гомстед, Па. П. Феш, предс., І. Чупінка, секр. Адр.: John Czupinka, 507 4-rd Ave., Homestead, Pa. Міт. в послїдну неділю місяця.

Від. 24. Бр. сьв. Йосифа, в Шамокін, Па. С. Крапцак, предс., П. Беднарчик, кас., J. Pigo, секр. 1025 Race St. Shamokin. Pa. Міт. в словеньскій гали.

Від. 25. Братство сьв. Івана Хрестителя в Травґер, Па. А. Семаницкий, предс., Я. Ющак, касієр, М. Ющак, секр., Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім. Адреса братства: M. Juszczak, Box 251, Southwest, Pa. Westmoreland Co.

Від. 26. Бр. сьв. Благо. Пр. Бог. в Бел Вернон, Па. В. Ядловский, предс., Т. Фрицкий, кас. П. Грабаня, секр. Міт. в неділю по 15-тім. Адр.: T. Frycki, Box 216, Pricedale, Pa.

Від. 27. Братство сьв. Петра і Павла в Глен Лайн, Па. Іван Маркович, предс., Данило Ґарбера, кас., Лещко Фринцко, секретар. Мітинґи відбувають ся кождого місяця 16-го о год. 7-ій вечером в школі під церквою. Адрес: A. Fryncko, Box 141, Glen Lyon, Pa.

Від. 28. Бр. сьв. Ілії Пр. Я. Яцила, предс., І. Стець, кас., І. Пустельник, секр. Міт. 2-гої неділі по 1-шім. Адр.: John Pustelnik, Box 4, Mahanoy Plane, Pa.

Від. 29. Пр. сьв. Спаса в Рон, Па Т. Сторошка, предс., С. Далівский, кас., Т. Гулик, секр. Адр. T. Hulik, Rhone, Pa.

Від. 30. Бр. сьв. Ап. Андрея в Бреслав, Па. І. Гмитрик, пред., А. Скробала, кас., П. Леньо, секр. Міт. кождої 2-гої неділі по 1-шім. Адр.: Panko Lenio, 481 Plymouth Str., Breslau, Pa.

Від. 31. Бр. сьв. Мих. в Еліанор, Па. Ф. Валко, предс., І. Попівчак, кас., О. Бобалик, секр., Міт. кождої 2-гої неділі по 1-шім. Адр.: J. Bobalyk, Box 167, Eleanor, Pa.

Від. 32. Бр. сьв. П. і П. в Травґер, Па. І. Червінка, предс., В. Спірко, кас., І. Червінка, секр. Міт. кождої послїдної неділі в місяцю. Адр.: John Czerwinka, Box 7, Trauger, Pa.

Від. 33. Братство Успенія Пр. Богородиці в Нортгемптон, Па. Гаврило Онущак, предс., Мих. Чепеляк, кас., Мих. Петрик, секр. Мітинґи відбувають ся що місяця все в послїдну неділю. Адрес: Michael Petrick, Box 48, Northampton, Pa.

Від. 34. М. Р. Н. С. Ст. Ставіскі, секр. Адр.: St. Stawisky, Box 156, Rendham, Pa.

Від. 35. Братство трьох Сьвятителів в Витні, Па. Іван Сопчишак, предс., Спірідон Горощак, кас., Петро Квочка, секр. Мітинґи відбувають ся кождого місяця все в неділю по 15-ім. Адрес: Peter Kwoczka, Box 84, Whitney, Pa.

Від. 36. Бр. сьв. Ів. Хр. в Скатдейл, Па. П. Гула, предс., Н. Зарило, кас., Ст. Мілян, секр. Міт. кождої неділі по 15-тім в гали П. Куленича, Адр.: St. Milan, Everson, Pa.

Від. 37. Бр. сьв. О. Ник. в Чішголм, Мінн. П. Курочка, пред., О. Кур, кас., І. Лазоришак, секр. Міт. кождої неділі по 10-тім. Адр.: L. Lazoryshak, Box 262, Chisholm, Minn.

Від. 38. Братство сьв. О. Николая в Оборн, Н. Й. М. Поляньский, предс., І. Тиханич, кас., М. Ротко, секретар. Мітинґи відбувають ся кождої третої неділі по першім в салї під рускою церквою при Washington St. Адрес братства: T. Rotko, 29 Cross Str., Auburn, N. Y

Від. 39. Братство сьв. Петра і Павла в Сиракюз, Н. Й. І. Пели, предс., Т. Глива, кас., А. Варян, секр. Мітинґи відбувають ся в першу неділю місяця. Адреса братства: Andrew Warian, 105 Ontario Str., Syracuse, N. Y.

Від. 40. Братство сьв. Ілії прор. в Скрентон, Па. Іван Лезіньский, предс., Тимко Шеремета кас., Демко Лешко, секр. Мітинґи відбувають ся кождої четвертої неділі в церковній салї сьв. Івана Хрестителя. Адреса: Demko Lesko, 440 Alder St.: Scranton, Pa.

Від. 41. Бр. сьв. Арх. Мих. в Вестморіленд Сіті, Па. Ст. Темчишак, предс., І.Дзибан, кас., Т. Глива, секр. Міт. в 1-шу неділю по 12-тім. Адр.: Theo. Hlywa, Box 265, Manor, Pa. .

Від. 42. Брвтство сьв. О. Николая в Пасейк, Н. Дж. Конст. Петрик, кас., Ант. Кузмич, предс., Алекс. Хованець, секр. Мітинґи відбувають ся що другої неділі по першім. Адр.: A. Chowanec, 211 3-rd St. Passaic, N. J.

Від. 43. Бр. сьв. Вас. в Сімпсон, Па. Я. Гавран, предс., Г. Марчик, кас., Н. Бочньовичь, секр. Міт. по 15-тім. Адр.: N. Boczniowycz, Simpson, Pa. (Lack. Co.)

Від. 44. Бр. Пр. Богор. А. Троян, предс., А. Адам, кас., М. Ладика, секр. Мітинґи в неділю по 15-тім під церквою. Адр. M. W. Ladyka, 332 S. Locust, St., Mt. Carmel, Pa.

Від. 45. Товариство "Любов" в Філядельфії, Па. Ів. Кречковковский, предс., А. Вислоцкий, касієр, М. Поляк, секр. Мітинґи відбувають ся в третю неділю місяця під ч. 230 Pine Str. Адреса секретара: M. Pollak, 302 Delancey Str., Philadelphia, Pa.

Від. 46. Братство сьв. Петра і Павла в Шлимавт, Па. А. Канюк, предс., Ст. Гриняк, кас. і секр. Адреса: St. Hryniak, 544 W. Main St., Plymouth, Pa.

Від. 47. Братство сьв. Петра і Павла в Ембридж, Па. П. Середницкий, предс., Ф. Яромей, кас., І. Михалик, секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім. Адреса братства: John Mychalik, Box 274, Ambridge, Pa.

Від. 48. Бр. сьв. Ів. Хр. в Микіспорт, Па. Йосиф Станчак, секр., Мітинґи в першу неділю по першім під церквою. Адр.: J. Stanczak, Box 353. McKeesport, Pa.

Від. 49. Бр. Рожд. Пр. Бог. в Павґетин, В.Ва. І. Гудак, пред. П. Лекерак, кас., Й. Братічак, секр. Міт. кождої 2-гої неділі під айриским костелом. Адр.: J. Braticzak, Box 32, Mayberry, W. Va.

Від. 50. Бр. сьв. Ів. Хр. в Діслодж, Мо. Т. Ревак, предс., І. Чорний, кас., Т. Міцік, секр. Адр.:Theo. Micik, Box 25, Desloge, Mo,

Від. 51. Бр. сьв. Мих. в Ейтсборо, Па. Петро Шевчик, предс. і кас., Т. Лиско, секр. Міт. в послїдну неділю місяця в гали П. Шевчика. Адр.: P. Szewczyk, 1223 E. Falls Str., Niagara Falls, N. Y.

Від. 52. Бр. сьв. Ів. Хр. в Голійок, Мас. Мих. Бєля, предс., І. Бабяк, кас., Ст. Ключка, секр. Мітинґи відбувають ся все першої неділі в місяци точно о 2-ій год. по обіді під ч. 629 на Summer St. в німецкім клюбі. Адрес: St. John the Baptist Society, 13 South St., Holyoke, Mass.

Від. 53. Братство сьв. О. Николая в Шітсбурґ, Па. Н. Войтович, предс., М. Дмитрів, кас., Н. Шейко, секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім в рускій гали при улиці 7-ій. Адреса братства: N. Pejko, 1111 Maryanne Str., S. S. Pittsburg, Pa.

Від. 54. Бр. сьв. Арх. Мих. в Теревіл, Конн. І. Париляк, пред., М. Бобик , кас., Ю. Ціхон, секр. Міт. що другої неділі місяця. Адр.: Geo. Cichon, Box 495, Terryville, Conn.

Від. 55. Братство сьв. Петра і Павла в Карнеґі, Па. Мак. Симочко, предс., Іван Адзима, кас., Андрей Слабик, секр. Адреса: 210 Broadway St., Carnegie, Pa.

Від. 56. Бр. Пр. Бог. в Алеґені, Па. П. Корневич, предс., П. Палиця, кас., І. Бурка, секр. Мітинґи кождої неділі по 1-шім. Адр.: John Burka, Ohio Valley Bank, Allegheny, Pa.

Від. 57. Бр. сьв. П. і П. в Когус, Н. Й. Е. Мускаляк, предс., М. Майхрич, кас., Д. Мерена, секр. Міт. в гали Д. Мерени в 2-гу неділю по 1-шім. Адр.: D. Merena, 11 Oneida Str., Cohoes, N. Y.

Від. 58. Бр. сьв. Волод. в Реймі, Па. Ю. Баранюк, предс., В. Цап, кас., Й. Ялечко, секр. Міт. в кожду 2-гу неділю по 1-шім. Адр.: J. Jaleczko, Box 156, Ramey, Pa.

Від. 59. Бр. сьв. Ів. Хр. в Евперсон, Па. М. Тешнар, предс., А. Овад, кас., І. Фариняк, секр. Міт. в першу неділю по 15-тім. Адр.: J. Faryniak, Box 21 Juniataville, Pa.

Від. 60. Бр. сьв. Анни в Балтімор, Мд. Л. Форґач, предс., А. Тирпак, кас., Ігнат Ладна, секр. Міт. в 2-гу неділю місяця. Адр.: Ihnat Ladna, 1605 Lancaster Str., Baltimore, Md.

Від. 61. Братство сьв. Ап. Петра і Павла в Донло, Па. А. Шеремета, предс., Ю. Петрик, кас., А. Чінґель, секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім в руско-словеньскій салї. Адреса братства: Andrew Czingely, Box 222, Dunlo, Pa.

Від. 62. Бр. сьв. Ів. хр. в Монесен, Па. І. Копша, предс., Я. Цимбала, кас., Д. Федорчак, секр. Міт. в 2-гу неділю поїшім в італійскій гали на 3-ій стріті. Адр.: D. Fedorchak, 237 E. Shoemaker Ave. Monessen, Pa.

Від. 63. Бр. сьв. О. Ник. в Форд Сіті, Па. М. Гуменда, предс., М. Петрончак, кас., С. Баль, секр. Міт. в неділю по 15-тім. Адрес: S, Ball, Box 319, Ford City, Pa.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„Наука“.

О. Гура, котрий перебував довший час в Вінїпегу, від нового року обняв парафію в Едмонтонї. Щоби показати ся перед новими парафіянами, який то він поступовий отчик, давай одної недїлї на казаню говорити і научати нарід, як має поступати; зачав насамперед від богацтв, а то: що чоловік, котрий есть богатий, то не може ввійти в „царство“, а коли вже з допусту кари божої есть богатим, то повинен маеток віддати на церков і роздїлити на бідних, бо — каже — що хоч Бог ему дав маеток, то не з любви до него, але на спробоване, чи вміє сей чоловік той маеток дати там, де треба і що нарід не повинен ся о жадні маетки розбивати, бо то противить ся закону божому.

Дальше була проповідь о школах і читальнях ось як: що школи суть конечно потрібними, але аби в них учити щось доброго, т. е. о церкві і катехизмі, а не того, чого до тепер учать в школах, т. е. щось такого, що уми людскі не понимають і не можуть поняти і хто ходить до теперішних шкіл, то гірше дурний, як той, що до школи не ходить, бо сей, хто ходить до школи, потому не вірить в нїчо і ще других научае, щоби не вірили... Цїкаво знати, в котрих школах о. Гура вчив ся, що тілько розумів поїв? Каже: школа мае бути така, щоби сьвященик був директором і в нїй рядив, а не сьвітскі люди. Так само і в читальнях мае бути головою лише піп і ті книжки мають ся читати, котрі він скаже.

Не знаю, чи він всегда таку науку сїе своїм парафіянам, бо попередно не мав я нагоди бути в церкві, чи може лише того разу таке сказав, але колиби всегда подібну науку сіяв поміж нарід, то шкода, що дармо хлїб їсть.

Аж мороз по тїлї переходить слухати такої „науки“ тут на вільній земли! Не знаю, як кому таке казане „припало“ до серця, але менї ся здае, що як би він щось подібного позволив собі говорити в приватнім домі, а не в церкві, то чоловік, котрий инакше на сьвіт дивить ся як ті, що ему на слїпо вірять, не втерпів би, аби ему не „відпалїрував“, бо піп, що в більшім степени може вплинути на нарід, як сьвітский інтелїґент, повинен вчити по при церкву не лише Отченаш, Вірую і катехізму, але і щось сьвітского, щоби люди не були вічними бідаками, як в старім краю, де з него осгатне що мав обдерли; а він не то, щоби поучив, як би ся можна доробляти, але просто з гори заказує не „розпадати“ ся над маетками, бо се „против“ закону церковному“. Тому то й тим самим розбивае читальнї, в котрих урядниками суть сьвітскі люди, бо знае, що там будуть книжки, котрі учать инакше як о. Гура.

Час би вже, щоби наш той бідний, темний нарід, котрому подібні „учителї“ старали ся сьвітло заслонити і вкладали враз з ляхами ярмо рабстта і темноти, хоч тут на вільній земли протер собі очи та придивив ся добре до чого его ті провідники ведуть, та сказав вже раз:

Проч з такими провідниками, що учать нас бідноти і пониженя перед другими цивілїзованими народами тут на вільній земли Канади!

Але щоби прозріти, то треба нам не спати блаженним сном і казати: Ет! що менї там з науки...

Нї брати, нам треба науки, нам треба читати, горнутись до купи рука в руку, належати до читалень тай то не лишень для того, аби був, що то там его шваґер або краян в читальнї, але для того, щоби з читальнї користати. Не дивити ся нам на ту бесїду, що Гура собі каже: „що лиш до тої читальнї можна належати, де піп голова, а як нема попа за голову, то лїпше не належати“ — але горнїм ся всї разом, без релїґійних ріжниць: чи то унїят, православний або незалежний. Читальня есть добром народним, е здобутком духового его житя і нам доконче потрібна, без самої лише церковної науки ми не можемо жити. Крім духовної науки нам треба ся вчити і всего й поступового, морального, просьвітного...

Т. Томашевский.

Допись.

З Форт Вилем, Онт., Кан.

Надходить день „сорок сьвятих“, в котрий то день прилїтае „сорок чорнокрилих“ птиць, але они, не чекаючи на сьвятих, скорше завитали до зимної Канади, а по дорозї одна з них принесла свій дарунок для нашого краяна Сомка Масика в видї малого хлопчика.

При шумній забаві не забули присутні гостї за наших борцїв „академиків“, сидячих у львівскій тюрмі за права народні у бідній нашій вітчинї, обсїлій ріжними галапасниками.

На згадку о нашій кривдї, о борцях правди і о галапасниках присутні гостї показали свое співчуте не тілько в слезах, але в щирих датках.

Присутні гостї зложили: М. Смоляк 2 дол.; по $1.: М. Бабин, К. Чеховий, М. Бриґадир, С. Масик, Ів. Іванків, І. Мартин. Іл, Палиґа, А. Стецюк, І. Скубіцкий, І. Перун; Т. Решітник 25 ц. Разом $12.25.

Незадоволнені еще тим наші патріоти М. С. і Т. І. пішли з колектов по наших краянах-зарібниках, котрі зложили свої щирі датки. По 1 дол.: Р. Головацкий, Т. Харук, С. Деренівский, І. Рибак і Л. Вальчишин; М. Ладубец 60 цнт.; по 50 цнт.: М. Лисак, С. Терновецкий, А. Ластівка, М. Метельницкий, С. Бялоскурский, Іл. Шамлій, Іл. Бабяк, Й. Тостановский і І. Мялковский; І. Ненчин 35 цнт.; по 25 цнт.: П. Москалюк, Т. Лїсович, П. Пашкар, О. Російчук, Ів. Ружила, Д. Николяк, Ф. Шандала, І. Грицкевич, В. Дрежецкий, В. Метельницкий, І. Шурма, М. Сідерский, П. Коцулима, В. Бабяк, М. Сиридюк, Д. Дрвіняцкий і С. Сухий; по 20 цнт.: М. Любіньский. Ів. Метельницкий, І. Щипанюк, В. Колоднїцкий; по 10 цнт.: В. Суда і Яків Козак. Всїх разом $28.90.

Честь і слава за се всїм жертводателям!

К. Чеховий, М. Смоляк, Ів. Іванів, М. Бабин.

З днем 1. Февруара 1907, вітворено

БАНК РУСКИХ ЕМІГРАНТІВ

184 HUDSON ST., NEW YORK, N. Y.

Банк сей залагоджує слїдуючі справи:

1) Пересилає гроші до всїх країв і держав сьвіта по цїнах можливо найтанших і як найскорше.

2) Продає шифкарти на ріжні лїнії корабельні до старого краю як також з краю до Америки по тих самих цїнах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Ню Йорку.

3) Виробляє повновласти, контракти купна і продажи заосмотрені підписом конзуля; перепроваджує процеси спадкові, інтабуляції, екстабуляції, колектує гроші і взагалї перепроваджує всякі инші справи зі судами і старокраєвими властями при помочи звісних старокраєвих нотарів і адвокатів.

4) Полагоджує справи військові, як: увільненє від асентирунку, військової контролї, увільненє від вправ і т. п.

5) Вирабляє пашпорти для ситизенів виїзджаючих до краю.

6) Дає поради в процесах против компаній в разї калїцтва, смерти, невиплаченя пейди і в других правних американьских справах.

7) Міняє гроші — старокраєві на американьскі і американьскі на краєві після біжучого курсу.

Кромі сего Банк Руских Емігрантів готов служити порадою і інформаціями також в других справах, особливо тим, котрі приїзджають до до Ню Йорку а не суть обзнакомлені з містом. Банк Руских Емігрантів вкладає гроші на процент до американьских і краєвих банків.

Десята часть з чистого доходу Банку Руских Емігрантів призначена на Руский Народний Еміґраційний Дім в Америцї 12—

З поважанем

Дирекція: Ів. Ардан, гол. С. Ядловский, кас. А. Савка, секр.

Адрес:

R. Immigrant Bank. House,
184 Hudson St., New York, N. Y.

Русини! Покиньте чужі банки а звертайтесь з усякими справами до нас, бо попираючи себе вспільно лагодимо усїм Русинам запоруку на лїпшу будучність і збережемо неодного від матеріяльних страт, коли тільки кинемо чужих а звернемось до своїх довірених людей.

Прийшли з краю нові книжки

Бог покарає, оповіданє для молодих товаришів	35 цт.
Війна мужика з заяцем	5 цт.
Ворожбит Соломоновий	5 цт.
З Глубини Душі, вибір поезий Богдана Лепкого	$1.35.
На тримбітї, поезиї Щурата	25 цт.
Образ тьми і сьвітла, правдиве а пожиточне оповіданє для народу	20 цт.
Подорож Ґулївера до краю великанів	25 цт.
По дорозї житя, вибір оповідань Богдана Лепкого	$1.00
Послїдна месть опришків, оповіданє на основі народної теми	35 цт.
Руска Пекарня, або наука як варити і печи	$1.00.
Туберкульоза у людий і зьвірят	25 цт.
Як годувати малих дїтий	10 цт.

КАЛЄНДАРІ НА РІК 1907:

Загальний Календар для кождого віку і стану з многими образками, гарно оправлений	$1.00.
Веселка, Календар української соціял-демократичної партиї	50 цт.
Приятель Жовнїра, Календар оправ.	50 цт.
Календарик підручний (кишенковий)	10 цт.
Устав Церковний	10 цт.

Посилайте замовленя на адресу: 13-

Руска Книгарня
Box 128, Scranton, Pa.

Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

Можна его бачити в офисї: від 8-ої до 10-ої год. рано, від 2-ої до 4-ої попол., від 7-ої до 10-ої вечер.

Old Phone 1263—B

Росийска Охотнича Флота

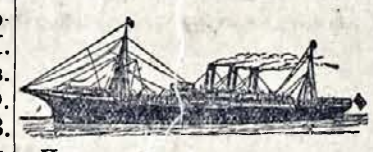

Нова пасажирска пароплавна лїнія з Ню Йорку до Ротердам і Лїбави або назад без пересїданя великими двошрубовими, скорими пароплавами „Смоленск“, „Петербург“ і „Саратов“

Дорога з Ню Йорку до Ротердам або назад, треває 9 день; з Ню Йорку до Лїбави або назад 12 день.

Цїна шифкарт:

З Ню Йорку до Ротердам або з Ротердам до Ню Йорку перша кляса 65 дол., трета кляса каюта 37 дол., трета кляса загальна 30 дол.

З Ню Йорку до Лїбави: перша кляса 80 дол., трета кляса каюта 47 дол., трета кляса загальна 37 дол.

З Лїбави до Ню Йорку: перша кляса 87 дол., трета кляса каюта 44, трета кляса загальна 34 дол.

Генеральні Агенти:

C. B. Richard & Co
31—33 Broadway, New York.

Одинокий руский адвокат і нотар з Галичини

Др. Юлїян Чупка.

Всї справи в судах і у скваєрів в повітах Люзерне і Лякаванна.

Всї справи судові, повновласти, контракти, справи військові в Галичинї.

3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
там де банк Неймета.

Приїзджає до Скрентон що Понедїлка і Четверга о годинї 6 вечером.

402 S. Washington Ave.,
Scranton, Pa.
там де банк Райхмана.

SOCIALISM is the coming issue in politics You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read

The International Socialist Review

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publisher.
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Вироби брацкі, машлї, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи.
Цїнник і пробки висилає даром.

Можете писати до нас по руски, словеньски або польски.

R. H. MORGAN, 13 N. Main St., Shenandoah, Pa.

Хто хоче поселитись у Брит. Колюмбії

нехай приїздить до Port Hammond, B. C. Тут є осередок великої богатої долини Fraser River, тут купите землю вироблену і невироблену, із садом і без саду. Тепер пора купувати. Адресуйте так:

Real Estate Co.
Box 65, Port Hammond, B. C.

ЧИТАЙТЕ!

Спис книжок, які продаємо:

* Америка	15 ц.
* Ангел та пустельник і т. і.	15 ц.
Біблїя Велика	2 дол.
Борба кляс і чому робітники орґанїзують ся	15 ц.
* В Старім і Новім краю	25 ц.
* Гріхи мілїонерів і т. п. С. 7	15 ц.
Дещо з історії православної місиї в Америцї	10 ц.
Дещо про зьвірята	30 ц.
* Дві левади і т. п. С. 5	15 ц.
* Дорога любови, то Божа дорога С. 6	15 ц.
Драгоманів	10 ц.
* Еміґрант	15 ц.
Жовнїр	10 ц.
Журавлї	15 ц.
Житє Ісуса Христа	1.50 дол.
* Житє, зарібки, орґанїзації і т. п. в Спол. Державах	15 ц.
За красою	1 дол.
Земельне питанє	15 ц.
Зуб за зуб	10 ц.
* Казки про Жидів	15 ц.
Історія Руси з образками	10 ц.
Капітал і праця	15 ц.
* Книжка Рахункова	50 ц.
Марія	10 ц.
* Многострадальний народ, огляд історії украиньского народу	20 ц.
* Навернений Грішник	20 ц.
Народний рух австро-угорских Русинів	15 ц.
Новий Завіт	4 дол.
Образки і загадки	10 ц.
Оповіданя	15 ц.
Оповіданя про заздрих богів	10 ц.
Пестрі звуки	75 ц.
Про відступників від рос. православія	10 ц.
* Про нутро землї	25 ц.
Підземні скарби	25 ц.
Покуса	10 ц.
Псалтир	1 дол.
Розмова Поляка, з Русином	10 ц.
Руско-англїйский словарець	20 ц.
* Релїґійні вірованя старинних народів	20 ц.
Смерть	10 ц.
* Стародавні казки та оповіданя	15 ц.
* Степові люде	15 ц.
* Страйк	20 ц.
* Стріляй на смерть, робітнича драма	15 ц.
Унія в Америцї	20 ц.
* Хто з чого жиє	15 ц.
* Які то є люде на земли, з 20 образками	50 ц.
* Як мужик ходив до царя правди шукати	15 ц.
* Через кордон	15 ц.

Атлас цїлого сьвіта, англїйский, 105 мап, над 300 сторін, подає імена і людність 40.000 міст цїлого сьвіта 1 дол.

Мапа Сполучених Держав і цїлого сьвіта 4 стопи широка а 6 стіп довга (инші продають по 5 дол.); у нас лиш 2 дол.

Адрес треба всегда виписати англїйскими буквами і то дуже виразно.

Swoboda, 184 Hudson St., New York

Оден з найбільших броварів в Америцї.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ СПОСІБ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.

Голова від него нїколи не болить, бо есть здорове і поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗРЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.